

▲KÜRD DİPLOMAT

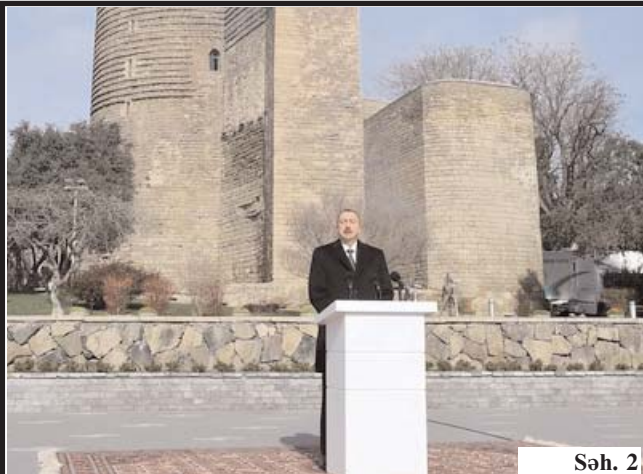
xalqı mübariz və qəhrəman xalqdır
Heydər Əliyev

№ 07 (381) 20 - 26 Mart, Adar, sal, 2017
Ji meha şubatê sala 2003-a tê weşandin

Həftəlik İctimai-siyasi qəzet
Rojnama heftename civakî û siyasî

Qiyməti: 40 qəpik
Həjaye:

XALQIMIZI NOVRUZ BAYRAMI MÜNASİBƏTİ İLƏ TƏBRİK EDİRİK!

Səh. 2

İlham Əliyev Novruz bayramı
münasibətilə ümumxalq
şənliyində iştirak edib

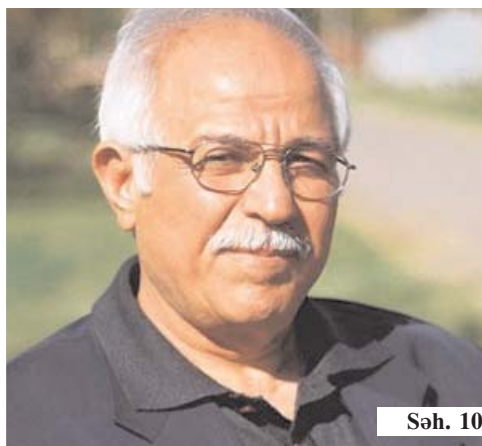
Səh. 6

Kərkükdə kürd dili
rəsmi dil elan olundu

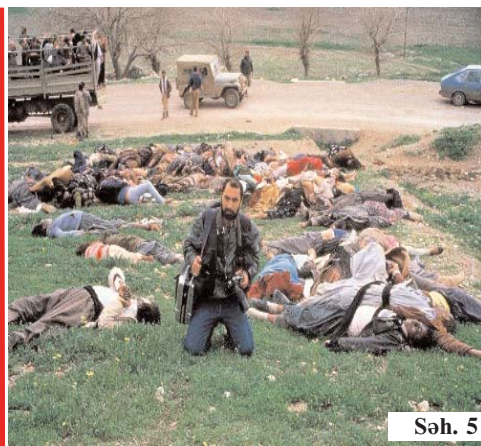
Səh. 7

HELEPÇE TU
CAR JI BÎR NAÇE

Səh. 10

Divê Hemû Kurd Piştigiriya Avakirina
Dewleta Kurdistanê Bikin...

Səh. 5

HƏLƏPÇƏ FACİƏSİ HEÇ
ZAMAN UNUDULMAYACAQ

Səh. 4

Daşkəsən rayonunda
Novruz bayramı böyük
ruh yüksəkliyi ilə keçirildi

Səh. 13

"Peşmerge nasıl döndüyse,
PKK'de o şekil çıksın"

Kürdlər və Kürdüstan

Səh. 3

Памяти жертв Халабджи

Səh. 15

Projeyên Îngilîs li Kurdistanê – 2

Səh. 11

ZƏRDÜŞT VƏ NOVRUZ HAQQINDA

Səh. 6

Dehşet gecesinde Halepçe yolunda birkaç saat...

Səh. 13

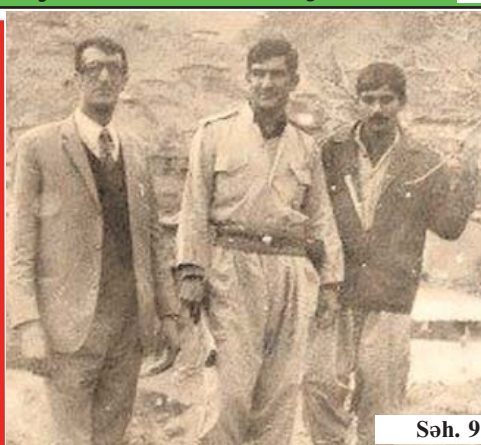
Kararsız Kürtler referandumun kaderini belirleyecek

Səh. 14

Səh. 12

Polîsa Kerkûkê li ser plana
Cejna Newrozê aşkere kir

Səh. 9

Piştî 28 salan ji koçkirina
Mihemed Şêxo hêj me di stranên
wî de li Welat û Evînê digerin

Səh. 12

Netewa kurd çima nikare
yekbûna xwe ava bike?

Səh. 9

Partiyên Kurdistanî: Me
Jenosîda Helebçeyê Jibîr
Nekirîye û Em Jibîr Nakin Ji

İlham Əliyev Novruz bayramı münasibətilə ümumxalq şənliyində iştirak edib

Bakıda Azərbaycan xalqının milli bayramı - Novruz münasibətilə ümumxalq şənliyi keçirilib. Prezident İlham Əliyev, birinci xanım Mehriban Əliyeva və Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyeva Novruz şənliyində iştirak ediblər. Dövlət başçısı və xanımı əvvəlcə Qız qalasının qarşısındakı meydana gəldilər. Milli geyimli uşaqlar meydana rəqs edirdilər. İncəsənət ustalarının baharı, Azərbaycanı tərənnüm edən mahnılarının sədaları ətrafa yayılır, bayram şənliyinin iştirakçılarında xoş ovqat doğururdu. Bahar qız dövlətimizin başçısına səməni təqdim etdi. İçərişəhərin qala divarları

üstündə və meydana qədim tariximizi xatırladan qılınç və qalxan-

lı döyüşçülər dayanmışdılar. Ulu Dədə Qorqud xeyir-dua verərək,

Novruz bayramının xalqımıza ruzi-bərəkət gətirməsini arzuladı.

Prezident İlham Əliyev Novruz tonqalını alovlandırdı. Dövlət başçısı bayram şənliyində nitq söylədi. Sonra Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev və xanımı Mehriban Əliyeva Dənizkənarı Milli Parka gəldilər. Dövlət başçısını və xanımını Novruz bayramının əsas personajları olan Kosa və Keçəl qarşıladılar. Kosa və Keçəl Prezidenti və xanımını bayram münasibətilə təbrik etdilər, dövlətimizin başçısı ilə yumurta döyüşdürdülər. Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva bayram konsertinə baxdılar. Dövlət başçısı və xanımı "Novruz" yarmarkası ilə tanış oldular.

İlham Əliyev V Qlobal Bakı Forumunun iştirakçılarının şərəfinə verilən ziyafətdə iştirak edib

Heydər Əliyev Mərkəzində V Qlobal Bakı Forumunun iştirakçılarının şərəfinə ziyafət təşkil olunub. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin, birinci xanım Mehriban Əliyevanın və Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyevanın iştirak etdikləri ziyafətdə Latviya, Makedoniya, Albaniya, Monteneqro və Gürcüstan prezidentləri, Səudiyyə Ərəbistanının şahzadəsi, həmçinin bir sıra ölkələrin sabiq dövlət və hökumət başçıları, dünya siyasətində əhəmiyyətli rol oynayan ictimai-siyasi xadimlər, ekspertlər və mütəxəssislər də var idi.

Qlobal Bakı Forumu Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzinin təşkilatçılığı ilə artıq beşinci dəfədir keçirilir. İki gün davam edəcək buillik Forumda beynəlxalq münasibətlərin gələcəyi, münaqişələrin qarşısının alınmasında dialoqun rolu, miqrasiya, multikulturalizm, qlobal təhlükəsizliyin təmin olunması və digər mühüm məsələlər müzakirə olunur. Forumda 50-dən çox ölkədən 300-dək nümayəndə iştirak edir. Artıq Qlobal Bakı Forumu ənənəvi mötəbər tədbirə çevrilib. Bir çox mühüm beynəlxalq tədbirlərin keçirilməsində zəngin təcrübə toplayan Azərbaycan Qlobal Bakı Forumuna da uğurla ev sahibliyi edir. Bu cür tədbirlər ölkəmizin beynəlxalq birliyə təqdim olunması baxımından da vacib əhəmiyyət daşıyır.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham ƏLİYEV çıxış edərək dedi:

-Xanım Prezident Vike-Freyberqa, doktor Serageldin, əziz dostlar və qonaqlar.

Əvvəlcə xanım Prezidentə bu dəyərli xatirə üçün təşəkkürümü bildirmək istəyirəm. Atamın dünya liderləri ilə olan fotosəkilləri. Onların böyük bir hissəsi bu gün buradadır. Onlar 1997-ci ildən bəri çox dəyişməyiblər. Bu hədiyyə üçün çox təşəkkür edirəm. Xanım Prezident, Siz Heydər Əliyevlə olan görüşünüzü qeyd etdiniz. Bunu bilərəm, çünki o, həmin görüşdən qayıdanda mənə öz

təəssürləri və Sizin barədə danışmışdı. Onu Sizin baxışınız, ölkəniz üçün etdikləriniz çox təsir-ləndirmişdi. Düşünürəm ki, ölkələrimiz arasında bu gün çox yüksək səviyyədə olan əlaqələr bu şəxsi əlaqə vasitəsilə yaranmışdı. Azərbaycan üçün Heydər Əliyev xalqımızı burada baş verə biləcək bir çox faciəvi hadisələrdən xilas etmiş bir liderdir. O, Azərbaycanın sovet dövründə lideri idi. Daha sonra o, Sovet İtti-

faqının mərkəzi hakimiyyətində işləyən ilk azərbaycanlı olaraq çox önəmli vəzifə sayılan Sovet İttifaqı Nazirlər Soveti sədrinin birinci müavini vəzifəsinə yüksəlmişdi. Daha sonra o, təqaüdə çıxdı və 1990-cı ilin yanvarında sovet ordusu Bakıya hücum etdikdə o, artıq təqaüdcü idi. O, səsinin ilk dəfə qaldırılardan və sovet rəhbərliyini, sovet ordusunu mülki azərbaycanlılara qarşı bu qəddar təcavüzə görə pisləyənlərdən biri idi. Qara Yanvar tariximizdə faciəvi bir hadisədir. Bu faciəvi hadisənin sabahısı biz birlikdə Azərbaycanın Moskvadakı daimi nümayəndəliyinə getdik, o vaxtlar səfərlilik yox idi. Orada yüz nəfərdən çox insanın, o cümlədən qadınların, uşaqların sovet ordusu tərəfindən qəddarlıqla öldürülməsinə, yüzlərlə insanın yaralanmasına və bir çoxunun itkin düşməsinə görə kədərini ifadə etmək, məyusluqlarını və faciəvi anı bölüşmək üçün gələn azərbaycanlılardan ibarət böyük bir kütlə gördük.

O vaxt Heydər Əliyev iki ildən artıq idi ki, təqaüdə çıxmışdı. Biz kütləyə yaxınlaşdıqda insanlar

kənara çəkilməyə və binaya daxil olması üçün ona və onu müşayiət edən bizə bir dəhliz açmağa başladılar. Bu, çox emosional bir an idi. Azərbaycanlıların birliyinin rəmzi idi – bu faciə onları birləşdirmişdi. Bu, onun heç vaxt şəxsən görmədiyi və öz növbəsində onu da görməyən insanların ona hörmətinin əlaməti idi. Onlar ona hörmət göstərdilər, onun heç bir vəzifəsi yox idi. Əksinə, 1990-cı illərin əvvəli idi,

yaratmağa başladı. Bunun üçün də o, doğulduğu yərə, Naxçıvana qayıtdı. Orada o, özünü təhlükəsizlikdə hiss edirdi, çünki insanlar dərhal onu qəbul etdilər və onu Naxçıvan Muxtar Respublikasının lideri seçdilər. Fikrimcə, bu, sovet dövründə bir presedent idi, insanlar azad olduqlarını nümayiş etdirdilər. Onlar göstərdilər ki, mərkəzi sovet hökuməti artıq onların iradəsinə nəzarət edə bilmir. Azərbaycanın kommunist rəhbərliyi sadəcə olaraq heç nə edə bilmirdi. Onlar insanların iradəsi önündə gücsüz idilər. Əslində, bu, bizim müstəqilliyə aparan yolumuzun başlanğıcı idi.

O, Naxçıvan Muxtar Respublikasının parlamentinin sədri seçildi. Eyni zamanda, Azərbaycan parlamentinə seçkilər keçirildi, o, Azərbaycan parlamentinin üzvü seçildi. Bu dövr çox çətin idi. İqtisadi vəziyyət çox pis idi.

O, müstəqilliyə yol açan çox vacib üç qərar qəbul etdi. Naxçıvan Muxtar Respublikası o vaxt Naxçıvan Sovet Sosialist Muxtar Respublikası adlanırdı. Parlamentin qərarı ilə "sovet sosialist" sözləri muxtar respublikanın adından çıxarıldı.

İkinci qərar, yadınızdadırsa, sovet ittifaqının saxlanması haqqında referendum keçirildi. Əfsuslar olsun ki, Bakıdakı hökumət bu referendumu təşkil etdi və nəticələr çox qərribə idi. İnsanların azad olmaq istəməsinə baxmayaraq, guya əksəriyyəti sovet ittifaqının saxlanılmasına səs vermişdi. Beləliklə, Heydər Əliyev bu referendumun Naxçıvanda keçirilməsinə icazə vermədi. Üçüncü qərar isə onun Naxçıvan Muxtar Respublikasının parlamentinin sessiyasına 1918-ci ildə yaradılmış Azərbaycan Demokratik Respublikasının bayrağını gətirərək onu Naxçıvanın dövlət bayrağı elan etməsi idi. Eyni zamanda, o, Azərbaycan parlamentinin üzvlərindən eyni qərarın qəbul olunmasını xahiş edən bir bəyanat qəbul etdi. Əfsuslar olsun ki, onlar bu qərarı qəbul etmədilər və Sovet Azərbaycanının bayrağı müstəqil

Azərbaycanın bayrağına ancaq sovet ittifaqı dağıldıqdan sonra dəyişdirilmişdir. Bunlar tamamilə bütün həyatını ancaq xalqına həsr etmiş bir liderin ata biləcəyi addımları idi. Biz bununla qürur duyuruq. Tariximizlə qürur duyuruq. Mən atamla qürur duyuram. Düşünürəm ki, indi həyatda olsaydı, o da bu ölkə ilə qürur duyardı. Bu gün Azərbaycan güclü mövqeyi, özünü təmin edən, sözün əsl mənasında özünə inanan, çoxlu dostları, dünyaya açıq olan və gələcəyə nikbinliklə baxan, özünü artıq dünya xəritəsində göstərmiş bir ölkədir.

Xanım Prezidentə, cənab Serageldinə və bütün dostlarımıza bu gün bizimlə birlikdə olduqlarına görə çox təşəkkür edirəm. Bu şəhər də dediyim kimi, Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzi artıq çox mötəbər beynəlxalq bir instituta çevrilib. Nizami dünyada məşhur olan şəxsiyyətdir, ancaq indi Mərkəzin fəaliyyəti onu dünyada daha da məşhurlaşdırır. Mərkəz nə qədər böyük olsa, imkanları nə qədər çox olsa, Nizami Gəncəvinin tanımayan insanlar belə bir böyük beynəlxalq Mərkəzin adını daşıdığı şəxsiyyətin kim olduğunu bir o qədər də çox öyrənməyə çalışacaqlar.

Əlbəttə, Nizami hər bir azərbaycanlı üçün milli ləyaqət, milli qürur rəmzidir. O, qədim Azərbaycan şəhəri Gəncədə anadan olub və orada da vəfat edib. Onun türbəsi Azərbaycan xalqının istedadının, insanıyyətinin rəmzidir. Forumdakı fəaliyyətinizə görə sizə bir daha təşəkkür edirəm. Sizin gündəlik şəxsi öhdəlik və fəaliyyətiniz olmadan Forum bu cür mötəbər beynəlxalq hadisəyə çevrilə bilməzdi. Əlbəttə, ümid edirik ki, gələn il daha çox ölkədən daha çox qonağımız olacaq və biz tərəfdaşlığımıza davam edəcəyik. Çox sağ olun və sizə Bakıda yaxşı vaxt keçirməyi arzu edirəm. Beşinci Qlobal Bakı Forumunun iştirakçılarının şərəfinə verilən ziyafətdə Azərbaycanın incəsənət ustalarının ifasında konsert proqramı təqdim olundu.

Kürdlər və Kürdüstan

Kürdlərin coğrafiyası və yerləşməsi

(Əvvəli ötən sayımızda)

Nisbətən az yerlərdə kürdlər, necə deyirlər «Kürd millətinin yerli sakinlərinə meşanına» çevriləblər. Belə hadisə ucqarlarda yer alır. Çox hallarda isə kürdlərin qəbilələrə bölünməsi qalıb. Əsiretlər iki təbəqəyə malikdir

1) Torpağı və nöqərləri olan döyüşçü ağalar

2) Yanımtəhkimli vəziyyətində olan əkinçilər 1.

Lakin bu vəziyyət ağa ilə qəbilə əlaqəsi, bəzən olduğu patriarxal, güclü və hətta həyəcanlandırıcı qəbilə münasibətləri ilə məhdudlaşır.2

Bir çox yerlərdə güman edirlər ki, ağalar işğalçdır, rəiyyətler isə başqa irqdəndirlər. Həqiqətən demək lazımdır ki, «ağa» tipi həmişə o qədər əsilzadədir ki, onu rəiyyət-lə qanşdırmaq mümkün deyil. Bu nəzəriyyənin tarixi düzgünlüyünü dəfələrlə müəyyən etmək lazım gəlib. Məs, Qotur, Soma və s. yerlərdə sonralar gəlmiş şikakilər köhnə sakinləri fəth etmişlər. Ümumiyyətlə, kürd tipi o qədər müxtəlifdir ki, vahid antropoloji3 keyfiyyətə arxalanmaq çətindir. Kürdlər arasında girdəşifət erməni, semit ərəb 4, ya da çox vaxt nestorian-xristian tipinə rast gəlmək olur. Ancaq Sülemani kimi başqa millətlərdən uzaq yaşadıkları yerdə olduqca nəcib, məğrur ümumi İran tipi saxlanmışdır.

1) Bu iki axırıncıların hərindən «qoran» adlandırılır. Beləliklə, bu sözün iki mənası var. 1) Əkinçilər təbəqəsi (hər yerdə yox) 2) Zohabdan Şərqdə yaşamış müəyyən qoran qəbiləsi. Rominsonun izahına görə, qoran qəbiləsi 1639-cu ildə IV Sultan Muradın Diyarbəkrdən gətirdiyi bacılan kürdlərini qərbi Zohabdan sıxışdırılmış kəlhər kürdlərindən törəməsidir. Kəlhordan xüsusi ayrılan qoran dialekti bu fikirlə ziddiyyət təşkil edir.

2) Fars sərhəd nahiyyələrinin işğalı zamanı türklər rəiyyətlərin vəziyyətini yaxşılaşdırmaq istədilər, ancaq mən özüm dəfələrlə bu sonunların «bizim daha ağamız qalmadı» deyən qəmli nidalarını eşitdim. Türklər ağaların hakimiyyətini parçalamaq istəyirdilər.

3) Bu vaxtadan kürdlərin ölçülməsi ilə az məşğul olunub. Ədəbiyyat bax. A.A.vanovskinin «Yezidilər» məqaləsi. Russkiy Antropoloqicheskiy jurnal, 1900, №3.

4) Bir çox kürd qəbilələri, xüsusilə onlara başçılıq edən ailələr arasında belə bir etiqad var ki, onlar kürdləşmiş ərəblərdir.

Erməni yazıçısı Abovyan onu belə təsvir edir

«Kürdü ilk baxışdan cəsarətli, təmkinli, yaraşlıq qaməti, eyni zamanda nəhəng boyu, geniş sinəsi, pəhləvan çiynləri, özündən asılı olmayaraq qorxu aşılamaq hissilə fərqləndirmək olar. Bundan başqa, böyük, odlu gözləri, qalın qashları, hündür alnı, uzun əyri qartal burnu, mətin yerşi, bir sözlə, qədim qəhrəmanlara xas bütün xüsusiyyətlər kürdü fərqləndirən cəhətlərdir.»

Xatırlatmaq olar ki, kürdlər ən qərbi iranlılardır. Lurlarla birlikdə hind-Avropa xalqları arasında qalmış yeganə köçərilərdir1.

IV

Dil, ədəbiyyat, yazı.

Kürdlərin dili, məlum olduğu kimi fars, əfqan, beluç, osetin və bəzi qədim və müasir ləhcələr daxil olan İran dilləri qrupuna aiddir. Kürd dili «korlanmış fars dili» deyil, xüsusi fonetik qanunları və xüsusi sintaksisi olan tamamilə müstəqil dildir. Kürd dilinin fars dilinə aidliyi serb dilinin rus dilinə, ya da daha doğrusu, İsveçrə dağlarının ladin dilinin İtalya dilinə aid olduğu kimidir. Fars dilinin əcdadı məlumdur: bu, orta fars (pəhləvi) və qədim fars dilinin mixi yazılarıdır. Ancaq kürd dili nə ona, nə buna aiddir. O, hətta atəşpərəstlərin müqəddəs kitabı «Avesta»nın yazıldığı qədim İranın ikinci dili ilə də bilavasitə əlaqədə deyil2.

Güman edilmişdir ki, kürd dili İranın bir

çox müasir ləhcələri kimi Midiyanın yox olmuş dilinin, başqa sözlə, qədim İrandan qabaq olmuş İran monarxiyasının bir çox elementlərini canına çəkmişdir.

1) Əlbəttə, kürdlərin iranlılığı ancaq dilə

münasibətdə sübut oluna bilər. Yad təsirlərin kiçik bir izinin onların qanında olmasını izah etmək mümkün deyil. N.Y. Marnın «Bir daha Çələbi sözü haqqında», Zap. Vost. Arx. Obş., t.XX, 1910, məqaləsində kürdlərin tipi, məişəti, tarixi və Qabaq Asiyanın başqa xalqları arasında onların mədəni rolunu haqqında çox maraqlı sitat və məlumatlar toplanmışdır.

2) Amma Çin Türkünstanında çoxlu sayda yeni orta fars mətnlərinin tapılması ilə əlaqədar olaraq qəbul olunmuş anlayışlar indi əhəmiyyətli dərəcədə yenidən qiymətləndirməyə məruz qalır. Məlum olur ki, orta fars dilində ciddi fərqlənən ayrı-ayrı ləhcələr varmış. O Mann (Kurdisch-persische Forschungen 1, 1909) müasir qərbi İran dillərində bununla çox şeyi izah edir.

Kürd dili çoxlu ləhcələrə bölünür. 1. Cənub – Kirmanşah, sennə və . 2. Şərq – Süleymaniyyə və Souq-bulaq. 3. Kürdüstanın az qala bütün əsas ərazisini əhatə edən qərb ləhcəsi1.

Həm Şərq, həm də Qərb kürdləri öz dilini «Kirmancı» adlandırı. Şərq ləhcəsində az Adam danışır, ancaq o düzgünlüyü, ahəngdarlığı və saflığı2 ilə seçilir. Şərq və Qərb ləhcələrini fərqləndirən əsas səciyyəvi xüsusiyyət 1şəxs (tək) əvəzliyidir. Şərqdə «mın nəzanım» (mən bilmirəm), Qərbdə «Əz nəzanım» deyilir. Hər iki formanın hətta slavyan kökü ilə oxşarlığı aydındı.

Kürdlərin külli miqdarda nağıl, əfsanə və nəğmələrdən ibarət zəngin xalq ədəbiyyatı vardır. Epik dastanları da mövcuddur. Bu dastanlardan biri olmuş hadisəyə, yeni İran şahı şah Abbasın Dım-dım3 qalasının mühasirəsinə həsr olunmuş və xalq arasında çox sevilən bir dastandır. Nəhayət, kürdlərin özünün də gah sadə, gah qafiyəli nəslrlə bütün Kürdüstan boyu nağıl olunan «Məm və Zin» adlı əsl dastanı vardır. Məm və Zin bir-birini sevir, ancaq Məm ictimai mənşəyinə görə sevgilisinə bərabər deyil. Gənclərin məhəbbətindən Zinin qar-daşı olan Botan hökmdarına xəbər çatdırırlar. O, Məmin bu hərəkətindən bərk qəzəblənib onu zindana saldırır. Məm zindanda xəstələnir və hökmdar zülmünün xalq hərəkətinə səbəb olacağından qorxub, onların evlənmələrinə razılıq verir, ancaq çox gecdir. Məm ona şad xəbər gətirən Zinin qolları arasında dünyasını dəyişir. Zin də onun ölümünə dözmür və ölümündən qabaq qardaşından tələb edir ki, onun yası Məmlə toyu kimi təşkil olunsun.

1) Bu vaxtadan (heç olmasa Türkiyə kürdlərinin ləhcəsinə münasibətdə) prof. O.Mannın klassifikasiyası aydınlaşmayıb. Praktik məqsədlər üçün konsul Jabanın göstərişləri öz əhəmiyyətini saxlayır. (Lerxin məqaləsində gətirilmiş Melanqes Asiatiques, S.Psb., 1859, t.III. 242-255); O, ləhcələri pəbengu (Ərzrum, Bitlis, Bayazid, Kars, Urmiya), Həkəri (Bohtan, Diyarbəkr, Amadiya, Herki qəbiləsi), Suri (bilbaslar, Süleymaniyyə, Mukri, Zaza) və nəhayət Hopmeki (zaza)

2) Mukri ləhcəsi (souq-bulaq) mövcud kürd ləhcələri arasında məlum dərəcədə klassik hesab oluna bilər. Bu, O.Mann tərəfindən daha müfəssəl öyrənilib.

3) Urmiyadan cənuba, Baranduz çayı yaxınlığında.

Zin Məmin yanında basdırılır. Sevgililərin qəbrindən bir-birinə sarmaşmış qızılgül kolları çıxır. Bu, onların məhəbbətinin ölümündən güclü olduğunu göstərir.1

Kürdlərin yazılı poeziyası da çox genişdir. Əlbəttə, onların şairlərinin əsərləri müsəlman poeziyasının ən yaxşı nümunələrinə aid deyil, ancaq ola bilsin ki, kürd dilinin az öyrənilməsi bu əsərlərin oxunmasına və qiymətləndirilməsinə mane olmuşdur. Səkkiz qədim şairin 2 adı məlumdur ki, onlardan ən birincisinin XI əsrdə yaşadığı ehtimal olunur. Hələlik onlardan ancaq birinin – Molla Cizirinin əsərlərinin 1904-cü ildə Almaniyada M.Hartman tərəfindən fotosurəti çıxarılıb. Ancaq tərcümə üçün bir mütəxəssis tapılmayıb. Ən yeni dövrdə kürd şairlərinin əsas məskəni ehtimal ki, çox populyar kürd şairi Nalinin də yaşadığı Süleymani idi.

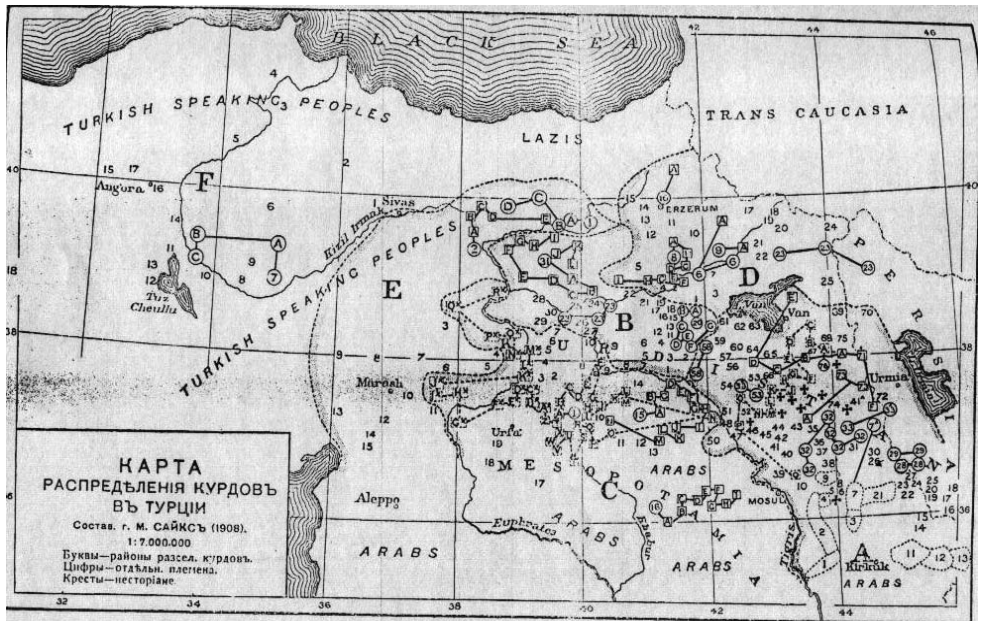
Kürd şerindən iki kiçik nümunə

Pərişan saçlarını mən çiynlərinə dağıtmışam, Sən onlarla mən aşiqi tora salmışam.

Necə ağlamayım ki, yüz dəfə üreyimi qırmısan, Əgər qab yız parça olubsa, şərəb necə dağılmasın?

II

Mən lüt bir yoxsulam, ancaq Allah görür ki, sənin gözəlliyini görməyə necə can atı-

ram,

Yetim ona görə günəşə can atır ki, köynəyi onu isitmir.3

Bu da xalis xalq şerindən parçalar

1

«Ah, Leyla Eşana, dağlar ucadır, səni görmürəm,

Əllərimlə səni oxşayırdım.

Dünyada sənə bənzəri yoxdur,

14 simli (telli) bir təmbur düzəldərdəm

O tellər mənim əzablarımdan yaranaçaq,

Mən o təmburu sərcənin sümüklərindən düzəldəcəm.»

1) Bu, Əhməd Xani poeması əsasında A.Jabanın variantıdır.Digər verisiyalarda məs, Mərvanda Mann tərəfindən yazılmış variantda, hadisələr bizim dövrümüze yaxınlaşdırılır və ifadəyə realist xarakter verir.

2) Bax. Notices recits Konrdes par.

A.Yava, konsul de Russie a Ereroim, S.Rsb.180, 7-11

3) Hər iki parçanı mənim üçün bir Soyuq-bulaqlı kürd yazmışdı. Gərək ki, onların müəllifi Nalindir.

Telləri sevgilimin qıvrım saçlarından çəkəcəm,

Ah, Leyla Eşana, Sən mənimsən, mənim qəlbimdəsen.

Sən təzəcə açılmış çiçəksən.

Sənə və mənə valideynlərinin yazığı gəlsin.

II

Mənə yasin oxuyanda

Qoy başım üstə Leyla dayansın.

Və menden soruşsun ay şirin canım, haran ağrıyır1.

Qoy sərt tənqidçilər Puşkinin bir Qafqaz mahnısı haqqında rəyini təkrar edib kürd ədəbiyyatından verdiyimiz bu parçaları pis halda «bəzi poetik üstünlüklərdən məhrum olmayan Şərq mənasızlığı» adlandırsınlar. Ancaq aydındır ki, kürd xalq ədəbiyyatı bu yaxınlarda bəzi qəzetlərdə «Kürd himni» adı altında çap olunan kobud, ədəbsiz cəfəngiyyətə bənzəmir. Demək lazımdır ki, Cənubi Kürdüstanda, başlıca olaraq İranKürdüstanında ədəbi dil rolunu qorani dialekti oynayır.Çətin ki, bu dialekt sözün əsl mənasında kürd ləhcələrinə Aid olub inkişaf etmiş ədəbiyyata malik olsun . Məşhur Şərq əfsanələri «Leyli və Məcnun», «Xosrov və Şirin», «Xurşud-Xavər» və b. qoraniyə çevrilib. Hələ keçən əsrin əvvəlində onların əlyazmaları ingilis səyyahı Rich 3 tərəfindən aparılıb və hal-hazırda Britaniya muzeyində saxlanılır. Mən həmçinin 1914-cü ildə Zohab rayonunda bunların və başqa poemaların əlyazmalarını əldə etdim.

«Kürdüstan» adlı ilk kürd qəzeti 1898-ci ildə Qahirədə nəşrə başlamış, sonra isə Cenevrəyə keçmişdir. Qəzetin naşiri Bədir xanın oğlanlarından biri olan Əbdürrəhman bəy idi. İkinci qəzet türk inqilabından sonra

Şeyx Əbdül Qadir tərəfindən nəşrə başladı, ancaq tezliklə bağlandı. Nəhayət, 1923-cü ildə tələbə və jurnalist kürd gənclərindən ibarət bir qrup «hivay kurd» (Kürdün ümidi) adlı cəmiyyət yaratdı və bu cəmiyyət aylıq «roja kurd» (kürdün günü)4 məcmuəsini çap etməyə başladı.

1) O.Mannın külliyyatından (mukri ləhcəsi. Uç sətirik belə mahnıların quruluşu və səciyyəsi İspan xalq lirikasını çox xatırladır.)

2) Beləliklə, əslində kürd ləhcələrindən başqa, Zaza və qorani ləhcələrini də yadda saxlamaq lazımdı. Bu ləhcələrdə danışanlar eyni zamanda kürdcə danışılar.

3) Britaniya muzeyinin əlyazmalar kataloqunda Rieu tərəfindən yazılıb.

4) «Vostoq. Sborlik ob. Rus. Orient, 1913, str. 233-də o jurnal haqqında S.M.Şanşalın məqaləsi var.»

(Ardı var)

Səhifəni Hazırladı: Tahir Süleyman

Daşkəsən rayonunda Novruz bayramı böyük ruh yüksəkliyi ilə keçirildi

Əhəd Abiyev: “Ölkə rəhbərimiz cənab İlham Əliyev tərəfindən 2017-ci ilin “İslam Həmrəyliyi İli” elan etdiyi Azərbaycanla yanaşı, Novruz bayramı bir sıra müsəlman ölkələrində də əsrlər boyu təntənəli şəkildə qeyd olunaraq xalqlar arasında sülh, həmrəylik və əmin-amanlığı yüksək səviyyədə davam etdirməkdədir”

Daşkəsən şəhərinin Heydər Əliyev meydanında 16 mart 2017-ci il tarixdə qədim, milli bayramımız olan Novruz bayramı minlərlə rayon sakininin iştirakı ilə yüksək səviyyədə keçirildi. Rayon İcra Hakimiyyətinin Başçısı Əhəd Abiyev tədbirdə təbrik nitqi söylədi. O, çıxışında dedi ki, bu gün biz Daşkəsən şəhərinin mərkəzində, Ulu öndər Heydər Əliyevin möhtəşəm abidəsinin önündə yerləşən bu meydanda Novruz bayramı münasibətilə təşkil edilən ümumxalq şənliyinə toplaşmışıq. Əvvəla, sizi xalqımızın milli-mənəvi dəyərlərini özündə əks etdirən Novruz bayramı münasibəti ilə səmimi qəlbdən təbrik edir, Sizə möhkəm cansağlığı, xoşbəxtlik, şərəfli fəaliyyətinizdə yeni-yeni uğurlar və sizlərə ən xoş arzularımı bildirirəm.

Sevindirici haldır ki, bu gün həm də Daşkəsən şəhərinin salınmasının 69-cu ildönümü gününə təsadüf edir. 1969-cu ildə ölkəmizə rəhbər təyin olunmuş Ümummilli Lider Heydər Əliyev tərəfindən respublikamızda Novruz bayramının ilk dəfə təntənə ilə qeyd edilməsi Ulu öndərin Azərbaycan xalqına, onun qədim, zəngin tarixinə, mədəniyyətinə, milli adət-ənənələrinə tükənməz məhəbbəti idi. Novruz bayramı Azərbaycanın digər bayramlarından ona görə seçilir ki, Novruz təbiətdən gəlmiş bayramdır, eyni zamanda da vətəndaşların maddi vəziyyətindən asılı olmayaraq, hər bir insan onu sevinc hissi ilə qeyd edir. İnsanlarda xoş duyğular yaradan, onların yaşamaq, yaratmaq həvəsini gücləndirən bu milli bayramın dövlət səviyyəsində qeyd edilməsi Ulu öndər Heydər Əliyevin adı ilə bağlıdır.

Ümummilli Lider Heydər Əliyev Novruz bayramı haqqında danışarkən demişdir: “Novruz bayramı insanlarda həmişə xoş əhval-ruhiyyə yaradır, milli ruhu yüksəldir, vətənpərvərlik hissiyyətlərini daha da möhkəmləndirir və hər bir insanı Vətəninə, millətinə, ölkəsinə, doğma dövlətinə daha da sədaqətli olmağa dəvət edir. Ona görə də bu bayram Azərbaycanın dövlət müstəqilliyinin və milli azadlığının rəmzidir”.

Ölkəmizdə çox sevilən bu günün bayram edilməsi əsrlərdən bəri qoruyub saxladığımız gözəl adət-ənənələrimizin əbədi yaşamasının parlaq nümunəsidir. Ümummilli liderimiz Heydər Əliyev tərəfindən rəsmi keçirilməsinə qərar verilmiş, onun siyasətini uğurla davam edən Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə ölkəmizdə daha geniş vüsət almış, xeyirxahlığa, insanpərvərliyə, nəciyyəyə çağıran xoş qədəmli Novruz bayramını xalqımız böyük sevinc və

həvəslə qeyd edir.

Hörmətli Prezidentimiz cənab İlham Əliyevin ali diqqət və qayğısı sayəsində təbii sərvətlərlə zəngin Daşkəsənımız də son illərdə özünün sürətli inkişaf dövrünə qədəm qoymuşdur. Bu illər ərzində Daşkəsənin sosial-iqtisadi, mədəni siması tamamilə dəyişmişdir. 2014-cü ilin oktyabr ayında möhtərəm Prezidentimiz cənab İlham Əliyevin və Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti Mehriban xanım Əliyevanın Daşkəsənə unudulmaz tar-

ixi səfəri rayonumuzun sürətli sosial-iqtisadi inkişafının parlaq təzahürü olmuşdur.

Bu xoş əhval-ruhiyyəli bayram günündə Möhtərəm Prezident, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı cənab İlham Əliyevə və Azərbaycanın Respublikasının Birinci vitse-prezidenti Mehriban xanım Əliyevaya bütün Daşkəsən ictimaiyyəti və şəxsən öz adımdan yüksək ehtiramımızı, sədaqət və inamımızı, göstərdikləri diqqət və qayğıya görə dərin minnətdarlığımızı bildiririk.

Daşkəsən Rayon İcra Hakimiyyətinin Başçısı Əhəd Abiyev bayram iştirakçılarının qarşısında təbrik nitqinə davam edərək vurğulamışdır ki, Novruz bayramının qədim ənənələrinin bu günədək qorunub saxlanması xalqımızın milli-mənəvi dəyərlərinə dərin bağlılığını tərənnüm etdirir. İslam dünyasında böyük nüfuz sahibi olan ölkə rəhbərimiz cənab İlham Əliyev tərəfindən 2017-ci ilin “İslam Həmrəyliyi İli” elan etdiyi Azərbaycanla yanaşı, Novruz bayramı bir sıra müsəlman ölkələrində də əsrlər boyu təntənəli şəkildə qeyd olunaraq xalqlar arasında sülh, həmrəylik və əmin-amanlığı yüksək səviyyədə davam etdirməkdədir. Sizləri bir daha da Novruz bayramı münasibətilə təbrik edirəm, möhtərəm Prezidentimiz cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə gündən-günə inkişaf edən ölkəmizdə qoy bu bahar nəfəsli el bayramı ömrünü, aillənizə, xalqımıza əmin-amanlıq, xoşbəxtlik, gözəl əhval-ruhiyyə bəxş etsin.

Bayramınız mübarək!

Yaşasın Müstəqil Azərbaycan Respublikası!

Daşkəsən Rayon İcra Hakimiyyətinin Başçısı Əhəd Abiyev təbrik nitqindən sonra ümumrayon tədbirində nümayiş etdirilən el sənəti və milli mətbəxinin nümunələrinə baxış keçirdi; Bahar qızı və Dədə Qorqudun müşayiəti ilə bayram tonqalını yandırdı.

Rayonun Heydər Əliyev meydanında yüksək səviyyədə keçirilən ümumrayon şənliyi el aşıqları, musiqçilərin ifaları və idmançıların müxtəlif idman nömrələri və rəngarəng əyləncəli

proqramları ilə davam etdirildi. Daha sonra bayram tədbiri rayon ərazisində yerləşən ən müasir tipli yeni tikilmiş “N” sayılı hərbi hissədə əsgər və zabitlərlə birgə yüksək səviyyədə davam etdirildi. Daşkəsən Rayon İcra Hakimiyyətinin Başçısı cənab Əhəd Abiyev və rayon ictimaiyyəti bu bayram tədbirində

zamanda hərbi qulluqçuların sosial rifahının yaxşılaşdırılmasına zəmin yaratmışdır.

Azərbaycan Respublikasının möhtərəm Prezidenti cənab İlham Əliyevin muntəzəm olaraq cəbhə bölgələrinə səfər edərək əsgər və zabitlərlə görüşlər keçirməsi, xidmətdə fərqlənən hərbi qulluqçulara Vətənin mükafatlarını təqdim etməsi Silahlı Qüvvələrimizin şəxsi heyətində böyük ruh yüksəkliyi yaradır, onları mətin mübarizəyə ruhlandırır. Daşkəsən rayonunda yerləşən “N” sayılı hərbi hissədə komandanlıq tərəfindən hərbi qulluqçuların məişət və sosial vəziyyətinin daha da yaxşılaşdırılmasına, döyüş ruhunun gücləndirilməsinə yönəlmiş tədbirlər həyata keçirilir. Belə ki, yaşayış məntəqələrindən uzaqda, düşmən Ermənistanla təmas xəttində və çətin iqlim şəraitində qulluq edən hərbi qulluqçuların vətənpərvərlik ruhunu, əhval-ruhiyyəsini yüksəltmək və onlara cəmiyyət tərəfindən daim diqqət və qayğı ilə əhatə olunmalarını hiss etdirmək üçün Daşkəsən Rayon İcra Hakimiyyəti olaraq rayon ictimaiyyəti ilə birgə sizlərin Novruz bayramı görüşünə təbrikə gəlmişik. Milli bayram sovgatlarımızı sizə gətirməklə musiqi sədaları altında bu yeni tikilmiş hərbi hissədə Novruz bayramını əsgərlərimizlə birgə keçirəcəyik. Milyonlarla həmvətənlilərimiz kimi biz daşkəsənlilər

ilə yaşayır və bu günün uzaqda olmadığına inanırıq. Möhtərəm Prezident, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi altında ordu quruculuğu, gənclərin vətənpərvər ruhda, ölkəmizə və dövlətimizə sədaqətli, cəmiyyətə yararlı vətəndaş kimi formalaşması və inkişaf etməsi, qoşunların müasir silah və texnika ilə təmin olunması istiqamətində ardıcıl mühüm addımlar atılır və Azərbaycan Ordusunun döyüş qabiliyyəti gündən-günə artır. Bu gün ordumuz hər bir azərbaycanlı üçün qürur mənbəyidir. Biz milli Azərbaycan Ordusu ilə fəxr edirik.

Eşq olsun möhtərəm Prezidentimiz, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı cənab İlham Əliyevə!

Daşkəsən Rayon İcra Hakimiyyətinin Başçısı Əhəd Abiyev çıxışının sonunda hərbi hissənin bütün şəxsi heyətini bir daha Novruz bayramı münasibətilə təbrik etmiş, Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün bərpası, işğal altında olan torpaqlarımızın azad olunması yolunda onlara böyük-böyük qələbələr arzulamışdır. Rayon İcra Hakimiyyəti Başçısının geniş məzmunlu çıxışı əsgər və zabit heyəti tərəfindən böyük razılıq və hörmətlə qarşılandı.

Sonra Azərbaycan Respublikası Hərbi Prokuroru, ədliyyə general-leytenantı Xanlar Vəli-

iştirak etdi, gətirdikləri hədiyyələri və bayram sovgatlarını əsgərlərə verdi. Novruz bayramı münasibətilə təbrik etdi, onlara cansağlığı, ailə xoşbəxtliyi və şərəfli hərbi xidmətlərində yeni-yeni qələbələr arzuladı.

Sonra da Əhəd Abiyev çıxış edərək bildirərək dedi:

- Ümummilli liderimiz, Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin yaradıcısı Heydər Əliyevin siyasi kursu möhtərəm Prezidentimiz, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı cənab İlham Əliyev tərəfindən bütün sahələrdə olduğu kimi, Ordu quruculuğu sahəsində də uğurlar davam edir. Bu uğurlu siyasi kurs Silahlı Qüvvələrdə modern islahatlar aparmağa imkan vermiş, ordunun maddi-texniki bazasının möhkəmləndirilməsinə, eyni

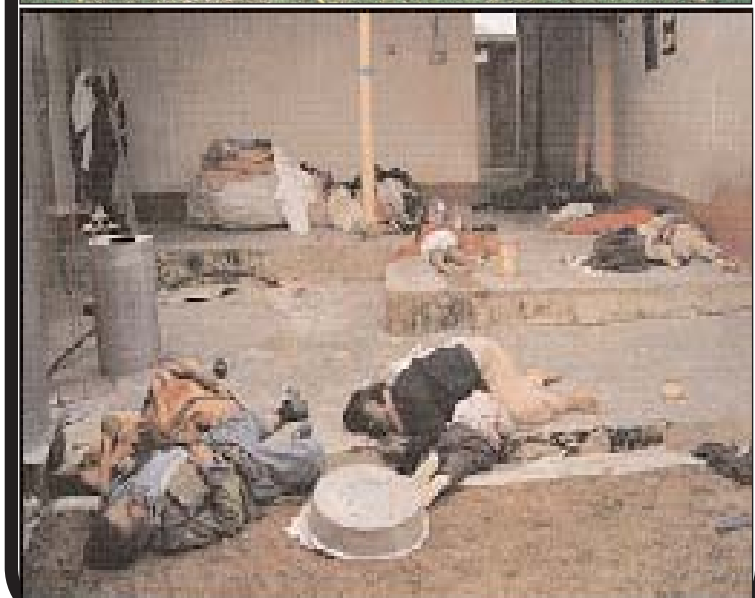
də Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həllini Ulu Öndər Heydər Əliyev siyasətinin müdrikliyində və həmin siyasi kursu layiqincə davam etdirən ölkə başçısı çox hörmətli cənab İlham Əliyevin məqsədyönlü fəaliyyətində görürük. Əgər Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı cənab İlham Əliyev əmr verərsə ki, müharibə yolu ilə torpaqlarımızı azad edək, o zaman bütün Cənubi Qafqazın ən güclü ordusu olan Azərbaycan ordusu, şübhəsiz ki, bu tapşırığı layiqincə icra edəcəkdir. Xalqımız, o cümlədən də biz daşkəsənlilər Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin ədalətli həlli, işğal olunmuş torpaqlarımızın azad edilərək ölkəmizin ərazi bütövlüyünün bərpası ümidi

yevin təbrik məktubunu Gəncə şəhər Hərbi Prokuroru, ədliyyə polkovniki Əmrah Mehtiyev oxudu. Respublika Hərbi Prokurorluğunun Dövlət İttiham şöbəsinin rəisi, ədliyyə polkovniki Aydın Ələkbərov, “N” sayılı hərbi hissənin komandiri polkovnik-leytenant Akif Ağayev Novruz bayramı münasibətilə hərbi hissənin şəxsi heyətini təbrik etdilər, onlara yeni-yeni qələbələr arzuladılar. Bayram şənliyində səsləndirilən musiqi nömrələri, müxtəlif rəqslər şəxsi heyətin zövqünü oxşadı. Rayon ictimaiyyətinin təşəbbüsü və təşkilatçılığı ilə gətirilən Novruz sovgatı və xonçalar əsgərlərə paylandı. Daşkəsənlilər hərbi hissədə əsgərlər və zabitlərlə birgə möhtəşəm Novruz bayramı şənliyini ruh yüksəkliyi ilə qeyd etdilər.

HƏLƏPÇƏ FACİƏSİ HEÇ ZAMAN UNUDULMAYACAQ

Tahir Süleyman Hələpçə şəhidlərini ziyarəti zamanı

İRAQ KÜRDÜSTANINDA

KÜTLƏVİ QƏTL

İyirmi səkkiz il öncə, faşist Səddam tərəfindən Hələpçə qəsəbəsinə atılan kimyəvi bombalar nəticəsində 5000 insan öldü, 7000 insan isə müxtəlif dərəcəli sağalmaz yara aldılar.

Hələ İran-İraq müharibəsi zamanı irqçi Baas partiyasının rəhbəri, İraq prezidenti, diktator Səddam Hüseyin I Dünya müharibəsindən sonra BMT-nin qadağan etdiyi "Sənf", "Tabun", "Sınır"-adlı kimyəvi qırğın silahlarından istifadə etmişdir. Qadağalara baxmayaraq o, 1984-cü ildən, İraq Kürdüstanının müxtəlif şəhər və qəsəbələrini bombalayan zaman həmin bombalardan istifadə etmişdir.

1988-ci ilin martın 16-da xalqın Novruz bayramına hazırladığı bir zamanda, gözlərini qan tutmuş faşist Səddam, Kürdüstanın Hələpçə, Hurmal, Dauçayla, İnər, Sirva və Şexuasan yaşayış məntəqələrinə kütləvi qırğın bombaları atdırmışdır.

Təkcə 70 000 dinc əhalisi olan Hələpçə şəhərinə atılan kütləvi qırğın bombaları zamanı 5000 insan ölmüş, 7000 insan isə müxtəlif dərəcəli yanıq yaraları almışdır ki, onların müalicəsi yoxdur. Nəticədə minlərlə uşaq, qadın-qoca cəsədləri ilə ölü bir qəsəbəni andıran Kürdüstanın Hələpçə şəhəri II Dünya müharibəsindən bu yana ən dəhşətli vəhşiliyə bir səhnə olmuşdur. Vaxtı ilə dünya ictimaiyyəti faşist Səddama qarşı tədbir görsəydi, çox güman ki, nə Hələpçə qətləyimi, nə də sonrakı müharibələr baş verməzdi.

Gec də olsa bu gün ABŞ-ın prezidenti və dünya ictimaiyyəti qatil Səddam Hüseyinə qarşı qəti qərara gələrək qaniçənin rejimini dəyişdilər. Faşisti, özü hazırladığı və on minlərlə günahsız insanları asdığı dar ağacından asdılar. Əgər sistem dəyişilməsəydi çox güman ki, ölkəsinin vətəndaşlarına qarşı kütləvi qırğın silahı işlədən vəhşi, yəqin ki, bundan qat-qat güclü kütləvi qırğın silahları qonşu dövlətlərə qarşı da istifadə edə bilərdi, belə zalımların qarşısı dünya ictimaiyyəti tərəfindən vaxtında alınmalıdır!

Sonda mübariz qəhrəman kürd xalqı, İraq parlamentinə Hələpçə qətləyimini soy qırım kimi qəbul etdirdi.

Bu bayram günlərində dünyanın bir sıra demokratik ölkələri, Hələpçə qətləyimini anır və Suriya kimi Novruz bayramını qana boyayan ölkələri isə lənətləyirlər.

Putin Ərdoğanı Moskvadan əliboş yola saldı - Kürd kartındaki itki və Ankaranın üzgünlüyü Razılığa gəlməyəcəkləri bəli idi...

Bunu 5 ildir deyirəm: Türkiyə və Rusiyanın prinsipial məsələlərdə razılığa gəlməsi mümkün deyil! Çünki hər iki ölkə regionda - Yaxın Şərqdən tutmuş, Qafqazlara, Balkan-

lara qədər oturmuş ənənəvi siyasi baxışları olan iki böyük imperiyanın varisləridir. Hər ikisi iddialıdır. Hər iki dövlətin maraqları, hədəfləri var. Ankaranın ruslarla YPG/PYD qüvvələri ilə bağlı razılaşmaya ümid etməsinin nəticəsi (ziliyi) əvvəldən belli idi. Son günlərdə kürd qruplaşmalarının, sırf türk birləşmələrinin və onların dəstəklədikləri qüvvələrin nəzarətinə keçməsin deyərək, Menbiç istiqamətində bir neçə məntəqəni qəsdən Əsəd rejimi qüvvələrinin nəzarətinə tərk etmələri, əslində çox mətləbdən xəbər verirdi. Kürd qruplaşmaları ilə Əsəd arasında əldə edilən razılaşmada Moskva önəmli halqadır və bunu Ankara bildiyindən, Rusiya ilə anlaşmağa cəhd göstərirdi. Lakin...

Lakin Rusiyanın kürdlərlə bağlı bir əsrlik oturmuş siyasi keçmişi var. Bu zaman ərzində ruslar, həmişə kürdlərlə və kürd siyasi hərəkətləri ilə maraqlanıblar, dəstək veriblər. 19-cu əsrdən indiyədək kürd və erməni kartlarından türk faktoruna qarşı istifadə edən qüvvələr yalnız Qərb deyil, eyni zamanda da Rusiya olub. Bunun səbəbi isə, heç şübhəsiz ki, kürdlərin məskunlaşdığı coğrafiyanın rus xarici siyasəti baxımından ciddi əhəmiyyət daşımasıdır. Unutmayaq: Kürdlərin yaşadığı torpaqlar, Rusiyanın Yaxın Şərqə açılan qapısıdır! İqtisadi əməkdaşlıq məsələlərinin ön plana çəkilməsi, "Türk axını" layihəsinin vaxtaşırı gündəmə daşınması isə, sadəcə olaraq Qərbə təzyiq elementi kimi qiymətləndirilməlidir. Mövcud Türkiyə-Rusiya münasibətləri, xarici faktorlara qarşıqlıq vermək məqsədi ilə formalaşmış zəruri yaxınlıqdır. Amma mənə ən təccüblü gələn, bizim "politoloq və şərhçilərimizin" hər dəfə ingilis küləyi kimi gah nala, gah mıxa vurmalarıdır. Bir neçə gün əvvəl az qala Rusiya-Türkiyə-Azərbaycan üçlü ittifاقının anonsunu verirdilər. Bu qədər də olmaz axı... **Vüqar Zifəroğlu, siyasi şərhçi**

İki həftəyədək Mosul şəhərinin azad ediləcəyi gözlənilir

İraqın mərkəzi polisinin 5-ci diviziyasının komandanı Mosul şəhərinin 2 həftəyədək azad ediləcəyini proqnozlaşdırıb. Əl-Meyadin telekanalının verdiyi məlumata görə, General Əli Əl-Əlami deyib: Mosul şəhəri böyük ehtimalla qarşıdakı 2 həftə ərzində tam şəkildə azad ediləcək. Əl-

Əlami bir çox xarici ölkə vətəndaşları o sıradan Çeçenistan, Qafqaz ölkələri və Tacikistan vətəndaşlarının Mosulda İŞİD terrorçuları arasında olduğunu bildirərək deyib: Mosulun qalan digər hissələrinin də azad edilməsindən sonra İraqın silahlı qüvvələri Tələfərə doğru hərəkət edəcəklər və bu şəhəri də İŞİD terrorçularının işğalından azad edəcəklər. Mosulun qədim hissəsinin azad edilməsi əməliyyatında İŞİD terrorçuları gözləmədikləri durumun şahidi oldular və oradakı terrorçuların ölüm yaxud təslim olmaqdan başqa seçimləri qalmayıb. İŞİD artıq dağılmaq astanasındadır və mülkiyyə nəzarətinə də itirib. Mülkilər isə iraqlı qüvvələrin qalan əraziləri də terrorçuların nəzarətindən azad etməsi əməliyyatının sürətini alır. Əl-Əlami deyib: İraq heç kim üçün rahat udulacaq tikə deyil, iraqlılar bu ölkənin işğalını düşünən hər hansı qüvvə ilə döyüşəcəklər.

Kərkükdə kürd dili rəsmi dil elan olundu

İraqın Kərkük valisi Nəcməddin Kərim mübahisəli bölgələr arasında yer alan şəhərdə rəsmi yazışmalar üçün ərəb dili ilə yanaşı, kürd dilinin də istifadə edilməsini zəruri edib.

AzNews.az xarici KİV-lərə istinadən xəbər verir ki, Kürdüstan Vətanpərvərlər İttifaqı (KYB) üzvü də olan Vali Kərim bütün dövlət qurum və təşkilatlarının binalarında İraq bayrağı ilə yanaşı İKBY bayrağının asılması göstərişi verib. "Şəhərdəki bütün rəsmi yazışmaların bundan sonra ərəbcə və kürdcə yazılmasına dair qərar aldım. Bu qərar İraq konstitusiyasına görə qəbul edilib. Bundan əlavə, Novruz Bayramı münasibətilə Kərkükdə hökumət binalarına İraq

bayrağı ilə yanaşı İraq Kürd Regional Rəhbərliyi (IKBY) bayrağının da

asılması meriya tərəfindən rayon məclisinə təklif olunub".

ZƏRDÜŞT VƏ NOVRUZ HAQQINDA

124 min peyğəmbərin sırasında Zərdüştün yeri, sözsüz ki, siyahıda ən yuxarı sətrlərdədir. İndiyədək onun adı daha çox müqəddəs Avesta kitabıyla qoşa, sinxron çəkilib. Lakin, Zərdüştün irsi təkcə elə bu kitabla kifayətlənmir. Zərdüştün günümüzədək gəlib yetirmiş mirasına həm də onun hazırladığı çox dəqiq astroloji təqvim də daxildir. Aşağıda biz sizlərə bu təqvimin tarixi, mənşəyi, xüsusiyyətləri barədə danışmaq istəyirik.

Orta əsr ərəb məxəzləri Zərdüştün mənşəyi, doğum yeri barədə tərəddüd etmədən eyni fikri bölüşürlər-o, Azərbaycanda dünyaya göz açıb. Əl-Biruni də bu fikirdədir, əl-Bəlazuri, əl-Qəzvini, əl-Həməvi də. Avestanın ən qədim parçası sayılan "Qat"larda deyilir ki, Zərdüşt Turan tayfaları ərazisində doğulub. Sonradan vətəninə tərk edərək Viştasp adlı bir hökmdarın məmləkətinə sığınıb. Uzun zaman onun himayəsi altında fəaliyyət göstərüb.

Beləliklə ulu Zərdüşt məhz Azərbaycan peyğəmbəridir. Yəni, belə deyək-Azərbaycan da peyğəmbərlər ölkəsi sayıla bilər. Peyğəmbərlər isə, bildiyimiz kimi heç vaxt öz vətənlərində qəbul edilmirlər. Bu acı tale Zərdüştü də təqib edir. 30 yaşında Zərdüşt bir sıra silahaşklarının əhatəsində (onların sırasında qadınlar da varmış)

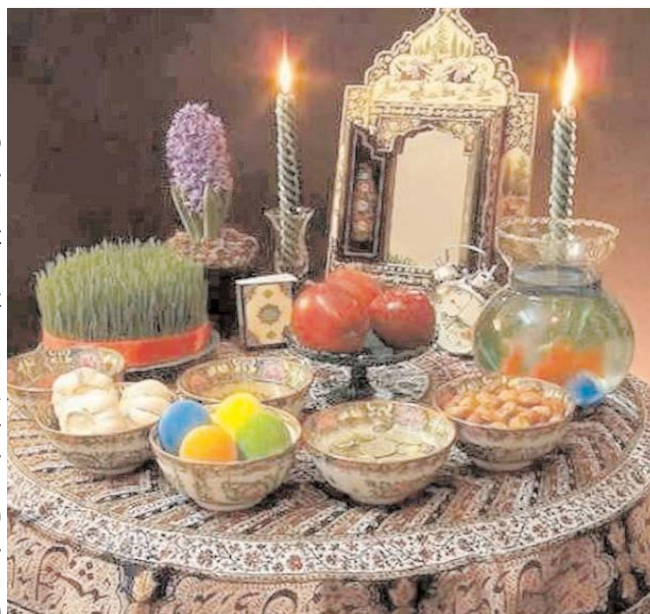
Eran-Vedjo adlı müqəddəs bir şəhərə yollanır. Həmin şəhər vaxtilə əfsanəvi Cəmşid tərəfindən xüsusi plan əsasında inşa edilmiş. Soyuq qış şaxtalarından qorunmaq naminə ən nümunəvi insanlar, heyvanlar, bitki növləri və s.i və ilaxır məhz bu uzaq ünvanda qorunub saxlanırmış. İndiki dillə desək, görünür bura bir növ buğda, cins, toxumluq, damazlıq mərkəziymiş. Orda, görünür həm də öz dövrü üçün ən mükəmməl rəsədxana da yerləşirmiş.

Zərdüşt peyğəmbər məhz həmin rəsədxanadan istifadə edərək öz mükəmməl astroloji təqvimini hazırlayır. Uzun illər sürən araşdırmalardan sonra alimlər həmin bu rəsədxananı indiki Rusiyanın Çelyabinsk vilayətində, Arkaim şəhərçiyində aşkarlayırlar.

Şəhər çox qəribə plan əsasında tikilib. Əslində bu dairəvi günəş şəhəri, canlı rəsədxanadır. Günəşin səmadakı səyahəti, bu şəhərin

quruluşunda dəqiq ölçülərlə təkrarlanır- millimetrinə qədər. Əslində, burda şəhərlə rəsədxana arasında elə bir fərq yoxdur.

Belə mükəmməl dairəvi sxemləri, naxışları, gəlin, insan əməyinin məhsulu bilməyək. Adətən, yaz, yay aylarında bu cür düzənlik ərazilərdə səhər vaxtları "kürəvi ildırım" adlanan möcüzəli təbiət fenomeni gəzir. Torpaq, yaxud taxıl, əkin zəmiləri üzərində mükəmməl naxışlar həkk edir. Nəinki Zərdüşt zamanları, elə indi də oxşar naxışlar, bir də görürsən, hansısa bir əkin sahəsi üzərində aşkarlanır. Başlayır cəmaat arasında minbir şaiyə yaratmağa. Həmin dairələrin ortasındakı buğda sümbülünün keyfiyyəti həmişə kənardakılardan üstün olur.

Alimlər bunu təbii seleksiya nümunəsi bilirlər.

Belə naxışların biri üzərində əfsanəvi Cəmşid, bayaq adını çəkdiyimiz günəş şəhərini- Arkaimi inşa edir. Şəhər, göydəki günəşin hərəkət trayektoriyasını özündə tam əks etdiyindən əsl rəsədxana imiş.

Belə dairəvi günəş şəhərləri o vaxtkı Orta Asiya, Güney Ural ərazisində bir deyil, iki deyildi. Qədim türklər bu cür dairəvi şəhərlərə "qazan" deyərmiş. Məncə, indiki Tatarıstanın paytaxtı Qazan şəhərinin adı da məhz həmin sirlə əlaqədardır. Dövrünün bir çox alimləri, o cümlədən ulu Zərdüşt məhz bu cür oxşar ünvanlarda göy cisimlərini müşahidə edirdilər.

Bütün bunların son nəticəsi kimi axır ortaya Zərdüşt təqvimini çıxır.

Zərdüştütlüklə bağlı olan nə varsa indi xalqımızın alt şüuruna hopub. Yəni, bəli, biz indi, bu gün nə

Avestaya bələdik, nə də ki, qədim zərdüştülük ayinlərinə. Ancaq Zərdüşt təqvimindən indi də istifadə edirik. Xüsusən, Novruz bayramının dəqiq vaxtını təyin edərkən, biz bəli, məhz bu təqvimdən yararlanırıq.

Heyif ki, biz bu mükəmməl təqvim deyəsən azca unutmuşuq. Halbuki öncəgörmələr baxımından həmin təqvimin tayı-bərabəri yoxdur. Müasir Rusiyanın bir nömrəli münəccimi sayılan aysor mənşəli Pavel Qloba, gələcək barədə öz proqnozlarını məhz bu təqvimə əsaslanaraq irəli sürür. İndi, Rusiyada elə bir samballı mətbuat orqanı yoxdur ki, orda Pavel Qlobanın astroloji proqnozları verilməsin.

Bu təqvim, 32 ili əhatə edən xüsusi qərinələrə bölünür. Hər il, bir

heyvanın xassələrini özündə cəmləyir. Məsələn, martın 21-dən etibarən Porsuq ili başlayır. Porsuq isə neynir?-dərindən düşündürür. Yəni biz öz əlinə nə keçdisə yığır. Bu isə Porsuq ilini bank, maliyyə, xəzinə məfhumlarıyla, işarələrlə müşaiət edir. Yəni belə vaxtda bank böhranları, maliyyə silkələnmələri ola bilər. Porsuq rəmzi eyni halda keçmiş xatirələr, nostalji hissləriylə əlaqədardır. Yəni bir ildə biz nostalji hisslərini çox yaşamağa

məhkumuq. Xəstələrə belə vaxtda dərman deyil, müalicəvi ot kökləri yemək məsləhət görünür. Porsuq ilində emosiyaları gizlətmək məsləhət deyil. Onları mütləq açıq-aşkar nümayiş etdirmək vacibdir.

1920, 1952, 1984, 2016, 2048 illər Zərdüşt təqvimində Porsuq illəri sayılır. Beləliklə, biz bu il 1920-ci il hadisələrini yenidən yaşaya bilərik. Yəni 1920-ci il 28 aprel hadisələrinin təkrarı, bir başqa şəkildə bu il bizləri təqib edəcək. Zərdüşt təqvimində hər bir rəmzin tam əksi də mövcuddur. Yəni, sən əgər Porsuq ilində bu rəmzin qanunlarıyla yaşamasan, özündən küs. Bil ki, belə halda əks rəmzin- Köstəbək rəmzinin dəyərlərini təkrarlamağa məhkumsan. Bu ilin bizə nə verəcəyini bilmək istəyirsinizsə, məşhur Britaniya yazarı Ceyms Oruelin "1984" romanını diqqətlə oxuyun. Axı 1984-cü il də, eynən bu il kimi, Porsuq ili olub.

Həmid Hərişçi

HELEPÇE TU CAR JI BÎR NAÇE

Sala 1988-ê 16-17-ê adarê, dema ku gul û sosin hawîldor xwaşbûn dikirin û bihar bi lez berbi Newrozê va diçû, dîrok carek din vegerîya ser bextreşîya kurd. Pelên darê hêşîn di nav xwînêda "xemiland", xwîn bariya bi ser jîyana kurdîyê va. Belê, ev ne yekem car bu ku gelê kurd, ketibû binê gullebaran û tîr barana dujmin, zar û zêç, pîr û çîwan, jin û mêr, bi kurtî hemu heyber û jîniyên xwezaya bajêrê Helepçê li ber çavê dost û neyar, di naverojek sayî û aramda, di bin bombeyên kîmyayî yên Seddamê rûqirêjde, kûtayî bi jîyana xwe dida. Esmanê hêşîn, ji firîna firokan toz û dûmanek sor direşand, jehrê bi ser rûyên mirovên bê gune û bê suçva, wekî tavîyên baranê dibariya û gelên meye bê kes yek bi yek li Helebçê bi ser axa sarva, diwergerîya û axrîn nefesa xwe dida... Xopan bû, tofan bu herder, xwîn wekî lehîya avê di nezaranda diçûn xwar.

Kurdistan tu carî li bin darê zulmê star nekirîye. Gellek caran li hinberê zordariyê gelê kurd bi mîrxasî rawestîyaye û ber xwe daye. Lê dujmin firsend û mecal nedaye ta ku pirsîyara kurdî di zirûfên aştiyane de bête safî kirin. Dewletên dagirker mixrîkên nav beyna xwe da, carcaran dev avitine hev, şer û qirên kirine, lê ev şer û qelasîya wan her li ser axa derbas bûye. Ji vî alîva kurd hatine kuştin û welatê wan pêpez buye, ji wî alîvajî dîsa her kurd telef bûne. Li dawîyê di şerên navbera du desthelatdarên dagirker da ha kurda xisarê tîtine. Kî ji wana di şerda têk çû bê dîsan, di palêk de, di babeta kurdîyê da serkevtî hatîye hesavkirin. Di şerê Îran û Îraqêda jî, kîjan têk çûbe bila here kurd bi xwe divî şerîda herçend bêalî jî bin dîsa xisar kirine û welatên wan ketîye ber bombebaranê dujminan.

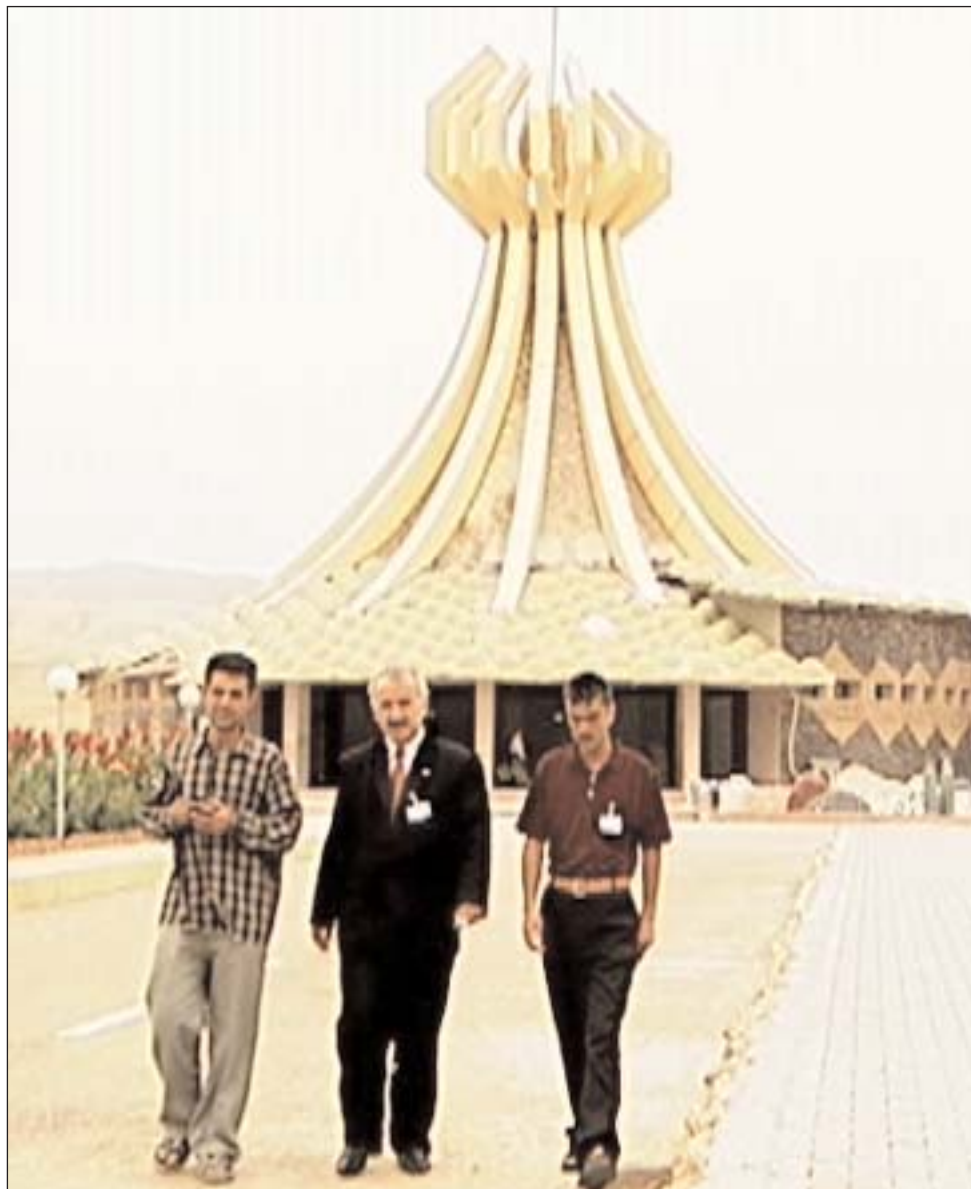
Ev cara yekemîn nebu, ku Seddamê hov êrişa hewayî bi ser gelê kurdîya dianî. Ev kî nî û rik û xezeba rêjîma nijatperesta Îraq, ji mîjve tê berî çend sala wan dîsa bomba napalm avitibu Kurdistana Başûr û dîsan bi hezaran kurd bibûne penaber û ji bona sitarekî bi ser av û şetan va ketibû. Kurd ji bona starê wê demê xwe avitibûn tor û bextên Îranîyan. Her çend bizanîya ku Îran jî ne doste, lê çawa bikirana mefer tunebû ji bo starê cîyê herî nêzîk Îran û Kurdistana Îranê bu. Kurdistana Îranê wê demê di bin bandurîya rêjîma Îranêda maye. Bi hezaran mirov hatibu kuştin, nêzîkî 3000-r malbat têk çûbû, mal û xanî û debar hemî ji ber bombebaranê wêran bibu, gelo gunê kurda çi bû? Kurda xwe li dijî êrişa diparast û ne dixwastin ku şer welatê wan xopan bike.

Di sala 1988-a Seddam li ser yek

êrişî 75-c navçeyên Kurdistanê kir. Ev êriş bi balafir û frokê hate kirin, bar û avêjen wan jî jehrîya kîmyayê bu. Bingehê pêşmergên navçê Zaxo LEQ -a 1-ê, bi erdêra bû yek. Kurdan nekarin xwe li himberî çekên kîmyayî

rêjîma nijatperest şer tikiirin.

Kurdên Helepçê vî alî, wî alî, bi perîşanî û bê kesîyêda revîn xwe spartine Turkiyê û Îranê. Sere ewil Turkiyê sinorê xwe girt lê paşê dît ku badilhewaye, kurd kurda li devra

Tahir Silêman zîyareta Helepçêda

ragîrîn. Wê roja reş, nêzîkî 10 000-r kurd hatine qelandin û kuştin, wekî 20 000-an jî birîndar bun û ewên din jî ku jimara wan digihîşte bi sed hezaran, li çar alî bela bun hewariya xwe ji hemu cîhanêra beyan kirin.

Ew weşeta nedîtî, diyarê wê çendî-çend sal wê bîra meve, û wê bê neletkirin. Ev qetliyamek, mrovku-jîyek gelek mezin bu. Lê bê dengî her-tim û hertim beşê kurdîyê kesî guh neda dengê nalîna zarokên kurd. Seddamê faşîste xwînxwar dixwast ku gelên kurd ceza bike. Bi rastî jî ev ceza gellek giranbu. Wî dixast ku li ser axa kurdan navçeyê vala û taybetî pêk bîne. Çekdarên kurd serê ewil vî navçeyê bombebaran kirî bernedan û bi qederê karîna xwe li ber xwe dan. Lê, ji heft beş artêşên Îraq sê beşên wî di vî opêrasîyêda beşdar bibun û ev hêz jî qabil nebu ku bi hêsanî têkhere û bişkê. Cehşên hindur jî li pişt artêşên xwînrejî li dijî gellên xwe şer tikiirin. Pêşmerga ji alîyekva jin û zarokên kurd ji ber vê wehşetê direvandin, ji alîyek dinva jî, bi çekên destane li himberê debabe û frokeyên

nahêle, sinor vekir û ji sed hezaran jortir kurdên Îraqê hatine Turkiyê. Birçîtî, neçarî, bêdermanî û tezîtiyan wan bi çî wekî mirovan jî rêjîma Turkiyê ru neda wan. Her wek ku dîlên şer bûn bi grew hatibûn girtin. Li Mêrdîn, Dîyarbekir û Mûşê bineçiyên sitarê nîşan da û çend kon û hinek xwarin û wexarin da wan, tu heqek penaberî li kurdanra nas nekir. Kurdên hatî di kanpên xweda her wek hêşîr û dîla di nav neçarîyêda xwe ji bombên kîmyayê parastin. Lê bextreşîya kurda li vir jî domand. Lewra gelek car hêzên ewlekariya Turkiyê jehrî û dermanê mirinê avitine nav xwarin û vexwarina kurdên penaber û her weha serok û pêşmergên hatî bi dizî û xef-xef dane rêjîma zordesta Îraqê. Mixabin, ev hemû hovîti û qirkirin bin çavê cîhanê didomîya û kesek pêşî li vê rewşa xerav û ne mrovî nedigirt. Denk, ji bîr û raya cîhanê û bi taybetî ji hêzên pêşverû û demokratên Turkiyê jî dervediket.

Kesî li halê kurda nedipirsîya

Bi rastî jî, buyera Helepçê qezîyake gelekî mezine. Careke din hate dîtîn ku, kurd divê, dost û dijmînên xwe baş ji hev cuda bikin. Di hemû perçeyên Kurdistanêda li ku derê dibe bila bibe, dema ku leyzek li ser çarenusîya kurd bê leyistîn, rêxistin û sazumanên kurdewarî hev her tim baş agadar bikin û ji hev bi xeber bin, piştovanî û pişt kirîya hev bikin.

Vaye çendin care ku dijmîn bi ser kurdada agir dibarîne, sedem ku nikarîne li cîhanê dengê xwe bilind bikin, kesek xwe negîhandîye hewara kurdan. Gelek car dujmin kurda bi xwe berdaye hev û ew xwe daye alîkî temaşa şerê brakujîa kurda kirîye. Hêzên welatparêzên kurd jî bi dijmîn xapîyane dest avitine pêşîra hevdu û li dawîyêda doza Kurdistanê hêz û bê deng maye. Gelek kurdên xwain û xwe-froş jî mafên kurdîyê firotime dijmîn û bi rûşî li gel dujmin cî girtine.

Di hemû beşên Kurdistanê de, dema pîrsa kurdî hatibe holê, hemî rexên dijmîn bi hevra yek dengî kirine û li dawîyê xwaşbinyek mirovatî jî, Kurdan re nasnekirine. Her wuha dewletên dijî maf u azadîya kurdan, her daîm, di nav xwe da gelek peyman û destbirakiya dizî û eşkere danîne. Wekî tê zanin di dîroka kurdan de gelek caran çar dewletên dagirker alîkariya hev kirine û her tim hevkar bûne. Dema ku tevgera kurdî li beşekî Kurdistanê pêşve çuye, nêzîkayî li edlahî û azadîyê kirîye: pêra û xof ketîye dilê wan zordarên beşên din. Ewana xwastine ku kurd her tim bindar bimînin.

Her yek ji wan xwîn û heyîna kurda bi hêsanî bimêje. Ew di nav hevdu jî hev bi xeber bûne; lê pir mixabin ku kurdan firsend û mecal netîtiye ku ew ji di nav xwe da şêwr û mişawirayek daynin, yekîti û hevkarîyek çêkin û cîhanê deng bidin. Dîyare xêra dujminên kurda ji kurda ra tune ye. Yekem dostê kurdan, pêşîn kurd bi xwe ne. Kurdên hemî beşên Kurdistanê birayê hevin û girînge her kesek ji bo azadîya Kurdistan di mercên xwe yên taybetî de serbixwe be û gerî kurd, di beşê xwe de ber bi rizgarî edlahîyê ve bibe. Helepçe, wekî Hêroşîma û Nagasakî bû. Di serdema îro de, ev buyer li ser navê mirovahetîyê rûreşîyek mezin e, sîçek girane. Bona wêjî Seddam û hevkarên wî di dadgehê hatin dadigekirin û caze dardakirinêva emelên xwe "şuştin". Gelê kurd û dostên wî tu carî Helepçe ji bîr nakin. Kula helepçe zû bi zû ji dil naçe. Hêvîdarin ku ne kurd tenê, lê hemû gelên cîhanê carek din mirovkujîyek wiha nebinin û li çar alîyê cîhanê aştiyek pê bidamezirandin....

Amade kir: Tahir Silêman

Çekya bi qasî 500 hezar dolaran alîkariyê dide penaberên li Duhokê

Balyozê Çekya yê li Iraqê diyar kir ku welatê wan wê bi qasî 500 hezar dolaran alîkariya penaberên li ser sînorê Duhokê bike, da ku rewşa penaberan baştir bibe.

Balyozê Çekya yê li Iraqê Jan Vijitan duh çû serdana bajarê Duhokê û li gel Parêzgarê Duhokê Ferhad Emîn civiya. Balyozê Çekyayî di civînê de anî ziman ku welatê

wan wê bi tevahî nêzikî 500 hezar dolaran alîkariya penaberên li ser sînorê bajarê Duhokê bike, da ku rewşa wan penaberan baş bibe. Vijitan ji parêzgarê Duhokê xwest ku ji bo wan dest nîşan bike, k abi çî awayî alîkariya xwe pêşkeşî penaberan bikin.

Hikûmeta Kurdistanê biryar da bûdceya Helepçê ji ya Silêmaniyê cihê bibe

Hikûmeta Kurdistanê bi helkefta 29emîn salvegera kîmyabarana Helepçê çend ferman û biryarên girîng derheqê parêzgeha Helepçê de da. Îro 29emîn salvegera

kîmyabarana Helepçê ye. Encumena Wezîran ya Herêma Kurdistanê bi vê helkeftê civînek taybet li dar xist. Li gorî agahiyên BasNewsê, di civînê de biryar hat dayîn ku Wezareta Navxwe navê namzedên ku bo endamtiya encumena parêzgeha Helepçê hatine kandîdkirin, bişîne Encumena Wezîran bo pesendkirinê. Encumena Wezîran her wiha biryar da bûdceya parêzgeha Helepçê ji ya Silêmaniyê were cihêkirin û Helepce bibe xwedan bûdceya xwe ya serbixwe. Di civîna Encumena Wezîran de her wiha biryar hat dayîn ku tevahiya valahiyên îdarî yên parêzgeha Helepçê bên tijîkirin. Parlamentoya Kurdistanê sala 1999 bi fermî daxwaz ji hikûmeta Iraqê kiribû Helepce bibe parêzgeh lê hikûmeta Iraqê 31 Kanûna 2013 ew daxwaz pesend kir û Helepce bi fermî bû parêzgeheka Herêma Kurdistanê.

HDP: Divê Parlamentoya Tirkîyê Helebce wek 'Qirkirina Netewî' binase

HDP daxwaz dike, jenosayda li Helebce ji hêla Parlamentoya Tirkîyê ve jî wek "Qirkirina Netewê" bê naskirin. Parlamenterê HDP yê Wanê Lezgîn Botan, bi pêşnûmeyer yasayî arasteyê Parlamentoya Tirkîyê kir û xwest, jenosayda Helebce ya sala 1988'ê ji hêla Tirkîyê ve jî wek "Jenosaydê" bê naskirin. Lezgîn da xuyakirin, di bombabarana kîmyayî ya rejîma Beis de ji 5 hezarê zêdetir Kurd hatine kuştin û 10 hezarê zêdetir jî birîndar bûne û da zanîn, Dadgeha Bilind ya

Iraqê sala 2010'ê ev kiryar wek "Jenosayd" binav kiriye û Parlamentoyên Iraq û Kurdistanê jî wek jenosayd nas kirine. Herwiha Parlamentoyên Brîtanya, Swêd û Norveçê jî kiryarên "Enfalê" wek "qirkirina kurdan" nas dikin. Da xuyakirin, Kurdên ku li Helebce hatine qirkirin birayên rasteqîn yên Kurdên Bakurê Kurdistanê ne û da zanîn, naskirineke wiha dê pêwendiyên Tirk û Kurdan geş bike. **Nerina Azad**

Serok Barzanî: Nabe ku hêzeke neyasayî li Şingalê bimîne

Serokê Herêma Kurdistanê Mesûd Barzanî di civîna xwe ya li gel mîrên êzidiyan û endamên Encûmena Rûhanî ya Êzidiyan diyar kir ku heta hêzeke neyasayî li Şingalê bimîne, ne pêkan e devereke wir were avakirin. Serokê Herêma Kurdistanê Mesûd Barzanî li gel mîrên êzidiyan û endamên Encûmena Rûhanî ya Êzidiyan civiya û di civînê de got, "Ew hemû hewildanên xwe ji bo ku Şingalê bikin parêzgar didin." Barzanî bal kişand ser ku hikûmeta Herêma Kurdistanê, hikûmeta Iraqê

û saziyên navdewletî ji bo avakirina Şingalê dixebitin û derbirî ku divê

hêzên girêdayî PKKê navçeya Şingalê biterîkinin. Mesûd Barzanî di axaftina de da zanîn ku ew êş û azara êzidiyan wek êş û azara tevahiya gelê Kurdistanê dizanin û dest nîşan kir ku ji bo azadkirina Şingalê bi sedan pêşmergeyan jiyana xwe ji dest daye. Serokê Herêma Kurdistanê li ser hebûna hêzeke din a li Şingalê got, "Heta ku dezgehên fermî li navçeyê hebin û hêzên pêşmerge lê hebin, nabe ku hêzeke din li navçeyê be û rê li ber avakirina Şingalê bikire."

Partiyên Kurdistanê: Me Jenosîda Helebçeyê Jîbîr Nekirîye û Em Jîbîr Nakin Jî

16ê Adara 1988an di dîrokê Kurdistanê de rojê reş e. Di vê rojê de li Helebçeya Başûrê Kurdistanê rejîma Sedam Huseyinî, bi bombeyên kîmyewî, di nav çend deqîqeyan de zêdeyî ji 5000 kesî qetîl kirin. Piraniya qurbanîyan zarok û jin û pîr bûn. Ya herî balkêş jî piştî du rojan dinyayê bihîst ku bajarê Helebçeyê tuşî jenosîdeke bi vî rengî bûye.

Mixabin hemû dewletên cîran û yên cihana Erebi, Rusya, Japonya, Çîn, Dewletên Ewropa û Dewletên Yekbûyî yên Amerîkayê jî bédeng man û çavên xwe ji vî jenosîdê re girtin. Piştî 29 salên jenosîda Helebçeyê, li her çar perçeyên Kurdistanê jî komkujî, qetlîam û kuştin û wêranî hîna jî berdewam e.

Lê belê, ne jenosîdên pêştir, na ya Helebçeyê, ne jî yên vî paşîyê lidarketine, nekarîbûye rê li ber doza azadiya Kurdistanê bigire. Li Başûrê Kurdistanê zarokên ku ji enfal û jenosîda Helebçeyê filitî ne, li gel hemû pîrsgirêk û êşên xwe ve îro di destê wan de ala rangîn, ber bi serxwebûnê ve dimeşin. Li Rojavayê

Kurdistanê, gelê me dikare bi yekgirtineke netewî û bi îdareyeke hevbeş statuyekê bidest bixe. Li Rojhilatê Kurdistanê yekitiya netewî

Divê hemû Kurdên cîhanê jibo ku Helebçe wek jenosîdekê bê qebûl kirin, daxwazê ji Netewên Yekbûyî, ji Yekitiya Ewropa û ji hemû dewletên

êdî ji hemû deman zêdetir, wek pêwîstîyeke esasî derdikeve pêş. Li Bakurê Kurdistanê, rawestandina vî şerê heyî, daxwaz û pêwîstîyeke sereke ya gelê me ye. Li himber vî şerê heyî, helwesteke Kurdistanî, netewî û yekgirtî pêwîste.

Belê, Helebçe ne bes jenosîda li dijî gelê Kurdistanê bû, ew herweha jenosîdeke li dijî mirovatîyê jî bû.

cîhanê bikin. Em şehîdên Helebçeyê û hemû şehîdên Kurdistanê bi rêz û giramî bibîr tînin. Xweda wan bi rehma xwe şad bike.

-Helebçe Jenosîd e
-Em Helebçeyê ji bîr nekin ku bila Helebçeyên nû rû nedin

16.03.2017

Hereketa Azadî, PAK, PDK-Bakur,PSK

Ji ber ala Kurdistanê êrîş li ser Necmedîn Kerîm tê kirin

Daxwaza helwêst diyar kirinê ji Fuad Mehsûm tê kirin

BasNews – Ji ber daxwaza Necmedîn Kerîm bî vergirtin û fermana cemidandina wî biryara wî ya li

parêzgarê Kerkûkê ya ji saziyên fermî bo bilind kirina ala Kurdistanê li hemû saziyên fermî yên Kerkûkê êrîş li ser wî tê kirin. Serokê kutleya Mustaqîlun a li parlamentoya Iraqê Sadiq Leban, li hember bilind kirina ala Kurdistanê, daxwaza helwêst nîşandanê ji serokomarê Iraqê Fuad Mehsûm kir. Sadiq Leban daxwaz ji hikûmeta Iraqê kiriye ku, bîlez bawerî ji parêzgerê Kerkûkê

encûmena parêzgeha Kerkûkê kiribû bî dayîn. Berî naha Necmedîn

Kerîm bi nivîskî daxwaz ji encûmena parêzgeha Kerkûkê kir, ku biryar bidin ala Kurdistanê di hemû saziyên fermî yên Kerkûkê de li gel ala Iraqê ala Kurdistanê jî bê bilind kirin. Ew daxwaza Necmedîn Kerîm di hemwelatîyên Kurd de bû cihê keyxweşiyê û di torên civakî de wek biryareke bi wêrek û kurdî hat pênas kirin û destxweşî lê hate kirin.

Selahedî Behaedîn:Eger PKK dixwaze beşekê ji başur bibe ji xwe re şaşe û bi sernakeve

BasNews-Sekreterê Giştî yê Yekgirtûya Islamî Selahedîn Behaedîn ragehand ku, beşdariya PKK li şerê rizgarkirina Şingalê cihê rêzê û teqdîrê ye, lê eger PKK ew yeke kiribe daku, beşekî ji Herêma Kurdistanê ji xwere bibin ew yeke şaşe û biserna keve. Îro, li bajarê Soran di gotarekî xwe de Sekreterê Giştî yê Yekgirtûya Islamî Selahedîn Behaedîn behsa rewşa Xanesorê û aloziyên ku, PKK li wê navçeyê dike ragehand ku, beşdariya PKK li şerê rizgarkirina Şingalê cihê rêzê û teqdîrê ye, lê eger PKK ew yeke kiribe daku, beşekî ji Herêma Kurdistanê ji xwere bibin ew

yeke şaşe û bi sernakevin. Behaedîn da zanîn ku, cihê mix-

rêya danûstandinê çaresbibe. Derbarê hebûna PKK li Herêma

Kurdistanê Sekreterê Giştî yê Yekgirtûya Islamî wiha got:"PKK tiştekî baş kir dema beşdarî di şerê rizgarkirina Şingalê û hin navçeyên li Kerkûkê de kir, ew yeke cihê rêzê ye, lê eger ew yeke kiribe daku, beşekî ji Herêma Kurdistanê ji xwere bibe, şaşe û naqebûlîkin, herwiha bi sernakeve." Got jî ku, dixwazin hemû aliyên siyasî xema doza gelê xwe bixwin, herwiha xema parastina penaberên Kurdistanê bikin û rêzê ji hebûna başûrê Kurdistanê û rewşa wê re bigrin.

Gelo kurdan fersenda xweserîyê ji dest da?

Serokê Herêma Kurdistanê Mesûd Barzanî di hevpeyvîna xwe ya bi rojnameya Îtalî "La Stampa" re qala rojavayê Kurdistanê dike û dibêje ku fersenda xweserîyê li rojavayê Kurdistanê ji dest çûye.

Hin kes dikarin bibejin ku a niha beşeke herî zor a Rojavayê Kurdistanê hê jî di destê PKKê de ye. Pirs Sûriyê nehatiye çareser kirin û hê jî derfet heye ku li Rojava xweserî were avakirin. Li vê derê pirseke bi du bersivan tê pêşîya me. Gelo li gorî we xweserî çî ye? Xweserî ew e ku kurd li wan herêmên ku nifûsa wan zêde ye, bi rêya şaredarî û mafên çandî desthilateke herêmî bin? Yan xweserî ew e ku kurd li ser axa yekgirtî ya Rojavayê Kurdistanê desthilat bin? Pêwîstî ew e ku em bersiva van pirsan bidin. Eger hat û derdê me bes ew be ku em bi rêya şaredarî û hinek dezgehên hukmî xwedî desthilateke nîvçe bin; rast e, ew fersenda hanê me hê jî dest nedaye. Lê eger derdê me ew be ku em wekî başûrê Kurdistanê axeke yekgirtî û desthilateke giştî ava bikin; erê, me ew fersend ji dest daye.

Me çima ev fersend ji dest daye, ka em hinekî lê binêrin û li xwe vegerin. Di destpêka şoreşa Sûriyê de, heke kurdan bi awayekî yekdengî û hevîrtî bernamêyek danîbûya ber xwe û ew neketibûna pêşbirka desthilatê, ez bawer im ku îro me qala van tiştan nedikir. Lê mixabin, me ev yek nekir. PKKê jî xwe re bernamêyek daniye an jî îdeolojîyek çêkirîye. Û mixabin, PKKê, destkevtên kurdan ji bo ceribandina fikra xwe kir wekî labaratûwarekê, li Rojavayê Kurdistanê ev destkevt ceribandî û ev ceribandî didome.

Dema bi navbeynkarîya Birêz Barzanî her du alî, ENKS û TEV-DEM, li Hewlêrê hatin bal hevdû û qaşo rêkeftinek wajo kirin; me hemûyan dile xwe xweş kir. Lê mixabin piştî ku TEV-DEM vegeriya, wê ev peyman ji bîr kir û yek xal û bend jî bi cî neanî.

Dîsa bi navbendiya Birêz

Barzanî û vê carê bi piştgiriya Amerîkayê, her du aliyên kurdan li Duhokê kom bûn û careke dî li hev kirin. Lê vê carê jî ew peyman nehate bicihkirin. Di meseleya vê peymanê de, li gor min, TEV-DEM tawanbar e. Ji ber ku ew li Rojava xwediyê desthilatê ye û pêwîst e ev desthilat ji bo bicîanîna xalên peymanê kar bi kar bianiya û zemîn xweş bikira. Lê TEV-DEMê li Hewlêr û Duhokê peyman wajo kir û mixabin bi cî neanî. Ne ku tenê bi cî neanî: piştî wê, ji xeynî aliyên

bûna Rojava girt. Esad bi fermî û bi rêdana PKKê hat û kete wan deran ku wê bibûna rê ji bo avakirina korîdora kurdan.

Dewleta Tirkîyê bi dehan caran got: "Ew tiştê li Bakurê Iraqê rû da, em nahêlin li Sûriyê rû bide." Lê me kurdan ev yek fêhm nekir. Desthilata Rojava gelek caran bi awayekî fermî û bi livûtevgerên xwe nîşan da ku wan çî mebestek tune ye ku ew li Rojava pergaleke neteweyî an Kurdistanî ava bikin. Di kongreya xwe ya herî dawî de navê

çima hemû hêzên şîe li Rojava bi cîh dibin?

Ez naxwazim qala wan siviktîyên PKKê bikim ku bi alaya neteweyî ya kurdan kiriye. Wan bikim delil ji bo dijberiya PKKê ku li himber nîşan û sembolên neteweyî yên kurdan e. Jixwe hemû kurd bi rêya ragehandinê van siviktîyan dibînin û dixwînin. Ya li serê min nivîsî ew e ku bir fermî derek tune ye bi navê Rojavayê Kurdistanê, lê desthilatek ava bûye bi navê "Bakurê Sûriyê". Ev tişt delîla herî mezin û

çima ev tişt bi hêza xwe nekir û xwest bi hêza PKKê vî karî bikin. Ev kar çima bi vî rengî bi encam bû û rê li ber vebû ku Rojava ji dest kurdan here. Îro Pêşmergeyên Rojê di rojevê de ne û tê ragehandin ku ew dê derbasî Rojava bibin. Herhewa ENKSê li Koşka Sipî bi rayedarên Amerîkî re hevditin kir û li gor daxuyaniyên wan mijara sereke ya hevdîtîna derbasbûna pêşmerge ye.

Hemû alî gengeşîyê li ser wê yeke dikin ku gelo pêşmerge dê derbasî Rojava bibin an nebin? Lê li gorî min pirs girîng ew e ku dema pêşmerge derbasî Rojava bibin, bernamêya wan dê çî be? Gelo pêşmerge here Rojava wê bikare çî bike û çî derfetan berdest bike ji bo kurdan?

Derbasbûna

Pêşmergeyên Rojê

Hemû alî gengeşîyê li ser wê yeke dikin ku gelo pêşmerge dê derbasî Rojava bibin an nebin? Lê li gorî min pirs girîng ew e ku dema pêşmerge derbasî Rojava bibin, bernamêya wan dê çî be? Gelo pêşmerge here Rojava wê bikare çî bike û çî derfetan berdest bike ji bo kurdan? Pêşmerge dê bikaribin bikevin Cerablûsê, yan wê bikaribin navbera Efrîn û Kobanê bi dest bixin? Pêşmerge dê bikaribin rê vekin, berê xwe bidin Deryaya Sipî û kurdan ji bêderwazebûna cîhanî rizgar bikin? Bêguman gava pêşmerge derbas bibe hevsengî dê were guhertin û wê hin alî mecbûr bimînin ku vegerin ser navê Rojavayê Kurdistanê. Lê ya herî girîng ew e ku piştî ewqas hêz bikeve Rojava û yekparçeyiya axa Rojava nemine; pêşmerge dê karibe van hêzan giştan ji Rojava derxîne da ku bi tenê pêşmerge û YPG bimine li ser axa Kurdistanê? Pirsên girîng ev in û heta niha tu kesî bersiva van pirsan nedaye. Hêvîdar im ku pêvajo biguhere û rojavayê Kurdistanê jî wek Başûr bibe xwedî desthilat li ser axa yekpare ya Rojavayê Kurdistanê. Ji bîr nekin, heke ax ne yekparçe be tu ne desthilatdarê wê yî. **basnews.com**

kurdî bi hemû aliyên re rûnişt û peyman wajo kir. Ew cîhên ku bi xwîna kurdan hatibûn azadkirin, radeştî hin aliyên din kir. Herî dawî beşek ji Minbîcê radeştî rejîma Esad kir ku ew radeştî kirin ne bi dilê Amerîkayê bû. Dîmen jî hatin belavkirin ku Artêşa Amerîkayê bi fermî, bi alayên xwe ket Minbîcê û şanî Rûsya û Esad da ku rêkeftina PKKê çî wateya xwe tune ye û xwediyê Minbîcê Amerîka ye. Ji xwe piştî ku hêzên Amerîkayê bi alayên xwe derbas bûn, pêşveçûn an jî radeştîkirina Minbîcê hate sekinandin. Yek ji wan egera ew e ku hêzên dagirker ên Tirkîyeyê, derbasî axa Rojavayê welêt bû û beşek jê dagir kir. Û eşkere ye ku PKK nikare li Rojava şerê Tirkîyê bike. Pêwîst bû PKK li qada şer bêdengiyê hilbijêre û jixwe weha jî kir. Tirkîye nehişt korîdora kurdan ava bibe û rê li ber yekpare-

rojavayê Kurdistanê kirin "Bakurê Sûriyê" û bi vê biryarê bi fermî ji me re eşkere kirin ku ew tu carî hewlekê nadin ku mafên kurdan ên neteweyî werin parastin.

Gelo em vê pirsê çima ji xwe nakin?

Haşdî Şabî derbasî Qamişlo bû

Çima Haşdî Şabî ya Iraqê derbasî Qamişlo bû? Çî karê Haşdî Şabî ango DAIŞa şîe li Qamişloyê heye? Haşdî Şabî bi çî bazarê dihere û li Rojava bi cîh dibe. Îran an jî Iraqê çî da PKKê ku PKKê derî ji wan re vekir? Ew deriyê ku li Pêşmerge hatiye girtin. Gelo mebesta çûna Haşdî Şabî rêxweşkirin û amadekarî ye ji bo avakirina hîlala şîe? Maneya vê yekê ew e ku korîdora şîe berdêla korîdora kurdî ye. Gelo PKKê ji bo erêkirina korîdora şîe çî ji Îranê stendiye? Çima dernakeve ji gel re eşkere nake ku

nişaneyê berçav e bê me çima fersenda xweserîyê ji dest daye û bê çima Barzanî vê daxuyaniyê dide. Baş e, ma çima xeletiyên Serok Barzanî ango rêveberiya Başûrê Kurdistanê tune ye ku îro navê rojavayê Kurdistanê bûye "Bakurê Sûriyê"? Belê, bêguman heye û li gor min ew yek xeletiya herî mezin a Herêma Kurdistanê ye. Ji ber ku di destpêka şerê Sûriyê de, wê dikarî bîlez hêzekê amade bike û wan deran kontrol bike. Piştî xebatê bikin ku berê kurdan li Deryaya Sipî be û deriyê cîhanê bi rêya Rojava li her çar perçeyê Kurdistanê vekin. Lê mixabin Herêma Kurdistanê ew yek nekir, yan jî pir dereng man ku vê erka neteweyî bi encam bikin. Bi dîtina min, Başûr û Serok Barzanî xwestin ku vî karî bi rêya PKKê ango PYDê bi encam bikin. Wan bi vê mebestê hewl da. Lê tiştê min fam nekir ew bû ku wan

Piştî 28 salan ji koçkirina Mihemed Şêxo hêjî me di stranên wî de li Welat û Evînê digerin

Mihemed Şêxo; mirovekî wek me tevan bû. Lê di warê deng û mûzîkê de, mirovekî jî me cuda bû; bi bûyerên gelê xwe ve girêdayî bû, hayê wî ji malê dinyê tune bû. Tev temenê xwe di ber bîr û baweriyên xwe de xerckir, bê ku hayê wî ji dîrokê jî hebe, an li cihekî ji navê xwe re di nav rûpelên dîrokê de bigere.. Ez jî, yek ji dost û evîndarên guhdariya stranên wî me. Ew stranên ku li ser zilana sê bîngehan dizivire; Deng, awaz û gotin. Mihemed Şêxo bi

zanebûn, ev hersê bîngeh bi mûzîkê, li gor gewriya xwe û bi gotinan, li gor êş û janên gelê xwe dibijartin, bi hev re dihûnan û di nav gel de belav dikir. Guhdarên wî jî, bi sehkirina stranên wî re, di nav pêlên jiyaneke tijî kul û xem, kef û şahî de dûr diçin û rehet dibin.. Ji ber ku stranên wî bandoreke mezin di his, hest û derûna mirovê kurd de dihele, wî ji qurm ve dihejîne û bi rex du tiştan ve dehiş dide; Welat û Evîn.

Qamişlo, 09.03.2017

DAIŞ paytexta xwe ji Reqqayê dibe Deyr ez Zorê

Di medya erebî de hat ragihandin ku DAIŞ ji ber guvaşa operasyona Reqqayê amadekariyan dike ku paytexta xwe ji Reqqayê bibe bajarê Deyr ez Zorê. Rojnameya El-Şerq El-Ewset di nûçeyê xwe de îdiakir ku DAIŞ ji ber şerê kontrolkirina Reqayê niha amdekariyan dike ku bajarê Deyr ez Zorê wek paytexta xwe ragi-

hîne. Herwiha di nûçeyê de hat gotin ku DAIŞ berpirs û serkirde jî di nav de, hin hêzên xwe yên leşkerî ji bajarê Reqqayê û Mûsilê veguheztine bajarê Deyr ez Zor a Sûriyê.

PKK û rejîma Sûriyê lêkolînê li ser hejmarek endamên ENKSê pêktînin

BasNews – PYD ku baskeke PKKê yê rojavayê Kurdistanê ye, lêkolînê li ser ciwanên partiyên ser bi ENKSê pêk-

tîne. Li gor zanyariyên bidest ketine, PKK li dijî partiyên ser bi ENKSê ne, li gel rejîma Sûriyê naha ji aliyê istixbaratî û ewlehî ve alîkarê yek dibin. Endamê navçeya Amûdê yê ENKSê Îmadedîn Elî, ji aliyê asayîşa PYDê ve bo lêpîrsînê hatiye bang kirin û piştî li binkeya asayîşê dîtîye ku lijnaya lêpîrsînê ji efserên rejîma Baas a Sûrî û çekdarên PKKê pêkhatiye. Îmadedîn Elî bo malpera fermî ya PDKê ragehand, lêpîrsîna li gel wî hatiye kirin, ne tenê li gel wî li gel gelek ciwanên din jî, ji aliyê rejîma Sûriyê û PKKê ve lêkolîn û lêpîrsîn li gel wan tê kirin.

Dem û cihê Newroza Wan û Amedê diyar bû

Li gor bernameya ku herî dawî hat eşkerekirin, ahenga Newroza Amedê 21ê Adarê roja Sêşemê li Parka Newrozê li demjimêr 11.00 birêve diçe. Dê ahenga Newroza bajarê Wanê jî 21ê Adarê li demjimêr 12.00 li Qada Newrozê ya Keleha Wanê pêk were.

Li Kerkûkê kurdî dibe fermî û Ala Kurdistanê tê bilindkirin

Li saz û dezgehên fermî yên bi ser parêzgeha Kerkûkê ve Ala Kurdistanê tê bilindkirin û ji bilî erebî zimanê kurdî jî dê weke fermî bê bikaranîn. Parêzgarê Kerkûkê Necmedîn

Kerîm ragihand ku zimanê kurdî li gel erebî dê li hemû dezgeh û saziyên fermî bê bikaranîn û herwiha ji Encumena Parêzgeha Kerkûkê hatiye daxwazkirin ku ji bo bilindkirina Alaya Kurdistanê li ser saz û dezgehên fermî, xebatên bêne kirin. Agahiyên zêdetir tîn...

Rêxistina Asorî li Heskê: Em muhletê ji desthelateke ne rew a nastînin

BasNews-Rêxistina Asorî ya Demokratîk li bajarê Heskê yê Kurdistanê Rojava derbarê girtina ofisa xwe ji aliyê Asayîşa Partiya Yekîtiya Demokratîk(PYD)ve ragehand ku, ew ti carî li benda wê yekê namînin ku, muhletê ji desthelateke ne rew a nastîne. Îro, li bajarê Heskê yê Kurdistanê Rojava ofîs ragehandinê ya Rêxistina Asorî ya Demokratîk daxuyaniyek belav kir tê de girtina ofisa xwe ji aliyê Asayîşa Partiya Yekîtiya Demokratîk(PYD)ve bi tûndî şermezar kir û da zanîn ku, ew kiryar binpêkirina maf û yasayên navnetewî ne. Di daxuyaniya xwe de aşkere kir ku, ofîsa Rêxistina Asorî ya Demokratîk ya ku, di heman demê de navenda Desteya Aştiya navxweyî û karê civaka sîvîl bû ti carî muhletê ji desthelateke ne rew a wernagre. Herwiha daxwaz ji Partiya Yekîtiya Demokratîk(PYD) kir ku, ji wan siyasatên xwe vegere û rê bide hemû partiyên siyasî û sîvîl kar û xebata xwe bikin, daku, navçe bi hemû pêkhateyên xwe jiyaneke aram û aştiyane bijîn.

Mûsil...Operasyona leşkerî carekedin destpê dike

BasNews – Operasyona leşkerî ya artêşa Iraqê ya ji bo rizgarkirina temamê bajarê Mûsilê carekedin destpê kir. Fermandarê polisê federal a Iraqê Ferîq Raîd Şakir Cewdet bi

beyanameyekê ragehand, hêzên Iraqê ji çend baskan ve ber bi bajarê Mûsilê ve pêşde diçin û çekdarên rêxistina terorîst ên DAÎŞê rastî şikestên mezin hatine. Li gor zanyariyên bi dest ketine îro 17.03.2017ê piştî destpê kirina operasyonan mizgevtê paşa, şeqama Edale û bazara Babûlsera ya li rojavayê Mûsilê hatine rizgar kirin. Ji ber rewşa xirab a hewa, çend rojekan operasyona rizgarkirina rojavayê Mûsilê hatibû rawestandî û îro carekedin destpê kir.

Divê Hemû Kurd Piştigiriya Avakirina Dewleta Kurdistanê Bikin...

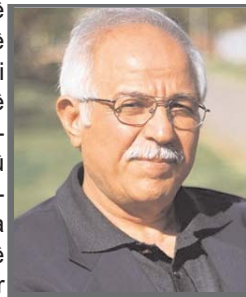
Miletê kurd li Rojhelata Navîn jiyana xwe didomîne. Di hemandem de li Rojhelata Navîn miletekî kadîm e û xwediyê dirokeke dîrûdirêj e. Li Rojhelata Navîn, ji aliyê hejmar de piştî miletê ereb, miletê duyemîn e. Hezar mixabin, miletê kurd di sala 1639an de di navbeyna Împaratoriya Osmanî û Farisî de bû du beş. Li Kurdistanê du Împaratoriyan desthilatdar bûn. Parçebûna Kurdistanê di hemandem de parçebûna miletê kurd jî anî holê. Him parçebûna Kurdistanê/miletê kurd, him jî bindestbûn û kolonîbûna miletê kurd û Kurdistanê, bû sedem ku çand û zimanê miletê kurd, aborî û civaka kurd pêş nekeve. Kurd li welatê xwe serwer û desthilatdar nebin. Di wan şertan de miletê kurd ji bona dewleta xwe ya milî ava bike, di bin pêşengiya Mîr Bedîrxanê Botanê û Şêx Ubeydullah Nehrî de şerê millî domand. Ew şerên milî serkeftî nebû. Hezar mixabin miletê kurd nikarî dewleteke milî ava bike. Lê şerê milî ya miletê kurd neqediya. Di despêka sedsala 20an de beriya ku Kurdistan bibe çar parçe, di bin serokatiya Şêx Ebdûlselam Barzanî de domand. Ew şerê milî yê ku di pêşengiya Şêx Ebdûlselam Barzanî de dest pê kiribû, piştî ku Şêx Ebdûlselam îdam ji bû, Kurdistan bû çar parçe jî, li Başûrê Kurdistanê di bin serokatiya Şêx Ehmed, Mele Mistefa Barzanî û Mesûd Barzanî de heta îro domand. Şêx Ebdûlselam Barzanî, daxwaz dikir ku Kurdistan otonom be, miletê kurd li welatê xwe desthilatdar, serwer, hukumran be. Ev mîrasa û bernameya Şêx Ehmed, ji aliyê Melel Mistefa Barzanî û Mesûd Barzanî ve jî hat meşandin. ***** Ev trajediya parçebûna Kurdistanê û miletê kurd, piştî Şerê Cihanê ya Yekemîn, encama Peymana Lozanê domand, Kurdistan bû çar parçe.. Kurdistan ev car jî ket bin bandor û hegemonyaya çar dewletên milî û nijadperest û kolonyalist; Komara Tirkîyeyê, Îranê, Iraqê, Sûriyeyê. Vê parçebûna rewşa Kurdistanê û miletê kurd hîn xerabtir kir. Mafê milî yên miletê kurd bi tevayî jî holê rakir. Otonombûna kurdan ya dema Împaratoriyan jî ji holê rabû. Lewra Dewleta Tirk, Faris, Ereban hewil didan ku miletekî hevbeş ava bikin. Loma jî dixwestin ku miletê kurd bikin tirk, ereb, faris. ***** Wêkê zanîn piştî Şoreşa Fransayê, ji bona miletan pêvajoyeke nû ya milî û ya avakirina dewletên milî dest pê kir. Piştî vê pêvajoyê li dinyayê gelek

miletan dewletên xwe avakirin. Lê li hemû parçeyên Kurdistanê serhildanê milî domandin. Li Baklûrê Kurdistanê serhildana Koçgîrî, Serhildana mezin 1925an, serhildana ya Agriyê domand. Li Başûrê Kurdistanê serhildana Barzaniyan û Şêx Mehmûd Berzencî domand. Li Rojhelatê Kurdistanê serhildana Simko Axa domand. Ew serhildanan bi qetlîama miletê kurd dawî hatin. ***** Miletê kurd, bes di sala 1946an dewleta xwe ya milî, Komara Kurdistan ya Mehabadê di bin pêşengiya Partiya Demokrat a Kurdistan a Îranê (PDKÎ) û Qazî Mihemed de ava kir. Hezar mixabin temenê dewleta Kurdistanê dirêj nebû. Encama xiyaneta Yekîtiya Sovyetan bi awayekî trajedîk hat ruxandin û Serokkomarê Kurdistanê û endamên hikûmetê hatin îdam kirin. ***** Li Başûrê Kurdistanê, piştî ku Mele Mistefa Barzanî ji Yekîtiya Sovyetan vegeriya, bi Hikûmeta navendî ya Iraqê re girêdayî makezagona nû ya du miletbûn dipejirand û otonomiya Kurdistanê, li hev kirin pêk hat. Lê vê peymanê nedomand. Loma jî di sala 1961an de di bin serokatiya Melle Mistefa Barzanî û PDK a Iraqê de Şoreşa Îlonê dest pê kir. Şoreşa Kurdistanê, di 11ê Adara 1970yî de bi serket. Hikûmeta navendî ya Iraqê mecbûr bû ku Peymana Otonomiyê bipejirîne. Encama vê peymanê miletê kurd di bin serokatiya Melel Mistefa Barzanî de li Kurdistanê desthilatdar û serwer bû. Biryar hat girtin ku pîrsa Kerkûkê jî girêdayî bi plebîsîtê dê bê tespît kirin. Hezar mixabin piştî ku Dewleta Iraqê û Rejîma Baasê rewşa xwe xurt kir.

Êrişî Kurdistanê kir. Miletê kurd di bin pêşengiya Serok Mele Mistefa Barzanî de berxwedaneke gelek baş nişan da. Hezar mixabin, Dewleta Iraqê ya Kolonyalist, bi piştigiriya Yekîtiya Sovyetê, Emerîkayê, çar dewletên kolonyalist zora miletê kurd bir. Otonomî hat ruxandin. Li Kurdistanê qetlîamek pêk hat. ***** Piştî rûxandina Otonomiya Kurdistanê welatparêzên Kurdistanê, PDK ya Iraqê û YNKê li dijî rejîma baasê şer domand. Di encama Şerê Kendavê (Korfezê) de bi daxwaziya Serokwezîrê Tirkîyeyê Ozal û bi biryara Emerîka û hevalbendên wê, Kurdistan bû herêmeke azad. Partiyên Kurdistanê di herêma azad de Meclîsa Kurdistanê û hikûmeta Kurdistanê ava kirin. Hilbijartinên giştî li dar

xistin. Herdu partiyên jî biryar dan ku Iraq bibe dewleteke federal. Partiyên Kurdistanê yek alî federalîzm meşandin. Di sala 2005an de piştî Şerê Iraqê û dagirkirina Iraqê ji aliyê Emerîka û hevalbendên wê ve, makezagona dewleta federal bi referandûmê hat pejîrandin. Irak bû dewleteke federal, Kurdistan jî bû dewleta federe. ***** Dewleta Federe demekê baş dom kir. Hezar mixabin piştî ku Malikîyê baaasîst û nijadperestê ereban, dest pê kir dezgeha dewleta federal xerab bike; di rewşê de guhertinek girîng pêk hat.. Ew jî bû sedem ku li Kurdistanê pêvajoya dewleta serbixwe dest pê bike. Di vê yekê de Kurd hezar heq bûn. Ji aliyê din de jî wêk her miletekî, miletê kurd jî xwediyê maf e ku dewleta xwe ava bike. Loma jî Serokê Kurdistanê Mesûd Barzanî pêşniyara dewleta serbixwe ya Kurdistanê; pêşniyara dewleta Kongfederal jî ji ereba re kir. Ev pêvajoya dewleta serbixwe ya Kurdistanê hatiye merheleke girîng û dawî ye. Kurdên her parçeyan û hemû kurdên li dinyayê piştigiriya dewleta serbixwe ya Kurdistanê dikin. Li dinyayê gelek dewlet piştigiriya dewleta serbixwe ya Kurdistanê dikin. Dewletên kolonyalist Îran, Irak, Sûriye li hemberî dewleta serbixwe ya Kurdistanê derdikevin. Dewleta Tirk, bê deng e. An jî agahdariyên em ji reyadaren desthilatdarî û Hikûmeta Kurdistanê digrin, ne li dijî dewleta Kurdistanê ye. Hezar mixabin bi taybetî Dewleta Kolonyalist ya Îranê vekirî li dijî dewleta serbixwe xebat dike. Lê bi xwe ne bi awayekî wekaletî xebat dike. Li Kurdistanê PKKê, Goran, beşek YNKê, beşek îslamî jî Îranê re wekaletê dikin û li dijî dewletbûna Kurdistanê xebat dikin. Divê hemû kurd piştigiriya projeya dewleta serbixwe ya Kurdistanê ya Serokê Kurdistanê bike. Loma jî divê endamên ew partiyên li dijî dewleta serbixwe ne, divê an partiyên xwe ji ew rêya şaş vegerînin, an jî bi wan re pêwendiyên xwe qût bikin.

Amed, 09. 03. 2017

İbrahim GUCLU

Amerîka dê 1000 serbazî bişîne Sûriyê

BasNews-Di çarçoveya operasyona rizgarkirina bajarê Reqayê de Amerîka pîlan dike ku, 1000 serbazên din bişîne Sûriyê.

Derbarê vê yekê Rojnameya Washington Post di nûçeyê xwe de belav kir ku, Wezareta Parastina Amerîkayê(Pentagon) pîlandike ku, di çarçoveya operasyona rizgarkirina bajarê Reqayê de Amerîka pîlandike ku, 1000 serbazên din bîşîne Sûriyê daku alîkariya hêzên

Sûriyê yên Demokratîk(HSD) bike. Berî niha jî Rewangeha Sûrî ya Mafê

Mirovan daxuyaniyek belav kir tê de ragehand ku, Amerîka di çarçoveya

piştigiriya hevpeymanên xwe li şerê dijî DAÎŞê de 43 barhîlgirên tanga û komek çekûteqemenî rêkirin bajarê Minbicê. Herwiha di heftiya borî de û di kongreyê rojnamevanî de Berdevkê Hevpeymaniya Navnetewî ya li dijî DAÎŞê John Dorrian bi armanca piştigiriya operasyona Reqayê û dorpeçkirina wî bajarî Amerîkayê 400 leşkerên ji Firqeya 11emîn ya Hêza Deryayî, sistema topxaneyan ya Howitzer 155 mm li nêzîkî Sûriyê cibicî kiribûn.

Projeyên Îngilîs li Kurdistanê – 2

(despêk li hejmara 380)

Serokatîya Brîtanîyayê ya li Îraqê serederî li van bîr-bawerîyan ne dikir. Ewana derdiketîne dijî fikra Montegyu, ku ewî di nava nama xwe ya 23ê adarê sala 1919a da raber kirîye. Sîyaseta ku di wir da hatibû raberkirinê, dihate binavkirinê wek “ya fêlbazîyê bona Mesopotamîyayê ji dest xwe bernedîn”. Wana bi bawerbûn digot, ku qeyde-qanûnên li ser sînorê gerekê bi destî eşîretên kurda û bi serokatîya qumandariyên Îngilîsa û kurda bêne parastinê. Ji ber wê jî tenêhiştina Suleymanîyê û çûyîna serokatîya Brîtanîyayê ji wira dikaribû li ser sînorê Îranê-Îraqê xiringê (kaos) çê bikira.

Ji Bexdayê dinivîsandin, ku bexweketina hukumetê bê bingehe e, gava ew difikire, ku eger avtonomîyayê bidne Kurdistanê Başûr, ewê di perçeyên Îraqê yê mayîn da diwarîya saz bike, ji ber ku axa eşîra hewcê statuyekê taybetî ye. Li Îraqê gerekê sistêma serokatîkirina bi cûrê Tirkîyê wek berê bihêlin (wilayetên Mûsil, Bexda û Besra), an na wê tevlihevîyê bêmeha tevrabe. Pêwîst nîne pêşîya “pêvajoya bere-bere milahîmkirina” eşîra (eşîrên riat û eşîrên koçer) bigrin, an na tevrabûnê pêşda bîn. Di nav kurda da serekên usa tunene, yê ku bikaribûna ji navê hemû Kurdistanê xebardana. Ewana dikarin tenê serokatî li eşîra xwe bikin. “Bi tevayî, li bal kurda hesinên eşîrtîyê li ser hesinên mîletîyê ra nin... Şertên gêografî û sîyasî li Kurdistanê timê jî li ser rîya lihevhatina sîyasî bûne berband û asteng”. Fikra mîlet li Kurdistanê Başûr ev e -bira ev rêjîm bimîne, lê “bi rengê kurdîtiya wira”. Tu tişt wê alî berjewendîyên Îngilîs li Kurdistanê neke, eger aşîtiya bi Tirkîyê ra bibe sebebê tevrabûnê mezin (86),- rêzîdentê sîyasî yê Brîtanîya Mezin li Devtenga Farîzîstanê gotina xwe bi vî awahî dawî tîne.

Femdarî ye, ku nerazîbûn ne ku di hindava sîyaseta Îngilîs da ne li Kurdistanê Başûr, lê hindava cûre û metodên wêda ne. Lê bi wê ra tevayî jî, hevra xevberdanên di navbera Londonê û Bexdayê da gelek nîgarên binperdekirî derdixe ser avê û karkirina dagîrkarên Îngilîs di pîrsa kurda û temamîya pîrsa Îraqê da belû dike. Tişteki balkêş e, ku him “londonîya” û him jî “bexdadîya” Kurdistanê Başûr ji Îraqa Erebiyê diqetandin, ji ber ku ser wê fikrê bûn, ku pêwîst e li Kurdistanê rêjîmeke bin kontrola Îngilîs da testîq bikin.

“Bexdadî”, ku li ser fikra xwe mabûn, argûmentêke awa jî pêşda kişandin: derketina eskerên Brîtanîyayê ji Suleymanîyê û Erbîlê wê bibe sebebê wê, ku “...partîyayên bi mîlgirtinê bolşevîzmê û Tirkîyê wê aktîvtir bin, yê ku dikarin bahana bibînin bona tevî karê Kurdistanê bibin”. Firsenda here baş bona dijderketina himberî bolşevîzmê ew e, ku serokatî bikaribe “bona bineciya xurekê erzan bîne û hemû çîna di halekî edil û halxweş da biparêze” (87). Çi jî hebe, derxistina

eskerên Brîtanîyayê gerekê paşda biêxin hetanî girêdana peymanê aşîtiyê tevî Tirkîyê, an na tirk wê bi xurtî zordestîyê li kurda bikin (88).

Serokatîya dagîrkar li Bexdayê, ku Londonê bi bolşevîzmê va çavtirsandî dikir, bona bawerî pê anînê firsendên mayîn jî bi kar anî. Wana deng belav kir, ku xudêgiravî serekên kurda ji navê gelê xwe berbirî wana bûne bona bikevine bin hukumdariya Îngilîs. Yek ji wana, bi îmza 62 serekeşîra, 1ê tîrmehê sala 1920î gihîştibû ber destê wan. Em, nûnerên “malbetên kurda”,- wê da dihate gotinê,- gorî sozê hukumeta Brîtanîyayê, ku ewê di dema şêr da daye, de’wa serxwebûna xwe ya bin hukumdariya Îngilîs da dikin û dixwezînin, ku peywanîyên me bi Îraqê ra wek berê bimînin, ji ber ku ji wan peywanîyan me tu zirar ne dîtîye. Îngilîs gerekê alîkarîya bi her awahî bide kurdên Îraqê. Welîyê Bexdayê gerekê bi razîbûna Îngilîs bona kurda nûnerêki taybetî kivş bike. Em hazir in di her tiştî da piştgirîya Îngilîs bikin, eger ew jî alîkarîya me bike. Gerekê nûnerê “gelê Kurdistanê” li konfêransa aşîtiyê da bê kivşkirinê. Îmzeyên pêşin-Kaka Ahmed, Babekir axa (89).

Heyetîya bangawazîyên vî awahî derheqa wê yekê da dibêjin, ku di wê demê da ji diwana Îngilîs ya li Îraqê ra li hev hat ji nav serokatîya kurda çend kesên navdar bîne hêla xwe. Bona wê yekê sozdayînên bi awayên sîyasî û pera jî dan. Ji bo nimûnê, firsend dabûne derebegên ereb û kurd ji milkê dewletê para xwe hildin (90). Bi vî yekê ra tevayî dihate plankirinê, ku kurda derxine dijî serhildana ereba ya li Îraqê, ku havîna sala 1920î destpê bûbû, û ber wê va soz didane kurda, ku wê serxwebûnê bidne wan. Hema di wan çaxa da serkarîya kurda ya li Îraqê (91), girêdayî destpêka teşkilîkirina hukumeta welêt “ya mîletîyê”, kampanîya propoganda dijî ereba tevrakir. Serokatîya kurda gelê xwe dida bawerkirinê, ku Îngilîs bona wê yekê hukumeta ereba teşkilî dikin, ku Kurdistanê bikine bin destê xwe û karmendên ereba li wir bi cî û war bikin û ew kara ku wê ji Kurdistanê jî bê sitendinê, wê bişînine Îraqa erebiyê. Eva nimûneke geş ya propoganda mîletçîtiyê bû (92).

Di wan dema da Hemdî paşa Babanê, ku mîla wî berbi Îngilîsa bû, projeke hewaskar ya saffîkirina pîrsa kurda li Îraqê raber kir. Ew bi bîryara konfêransa li San-Remoyê (nîsana sala 1920î) ra razî bû, ya derheqa wê yekê da, ku mandatê bidine Îngilîs, ku ew hukumdariyê li ser sê wilayetên Îraqê bike (Kurdistanê Başûr ne tê da), û berk derdikete dijî wê yekê, ku welîyê kurd serokatî li wan wilayeta bike, ji ber ku ew ne gorî daxazkarîyên gelê kurd bû. “Kurdistan welatekî usan e, ku tu elaqe wê bi Mesopotamîyayê ra tune”,- wî digot. Kurdistanê Başûr gerekê “dewleta qiraliyê ya serbixwe be bin mandata we da (ango, Îngilîs

da.- M. L.)”. Vîra gerekê hukumdarekî zane ser text be, ku haya wî rind ji dirok û erf-edetên kurda hebe. Hemdî paşa piştgirê hukumdarekî vî awahî ye, yê ku gerekê tenê bi şêwr û temîyên me va rê here; berga (hewş) wî gerekê bona serokatîyê bibe dibistan; sistêma eşîrtîyê gerekê bimîne. Hemdî paşa ser wê bawerîyê bû, ku di goveka sistêma vî awahî da aborîya welêt dikare pêşda here (93).

Bi vî awahî, nimûna nasyon-alîzma derebegîya kurda ya bi cûrê mîlgirtina dagîrkarîyê (bi konkrêtî – ya probritanîyê) ber

çava ye. Hilbet, serketina wê projeyê bin şîkê da bû. Serokatîya Îngilîs ev yek zef rind fêm dikir. A. Wilson di nama xwe ya ji bo Hemdî paşa, ku pey xilasbûna hevra xebardana li Sevîrê yê derheqa peymanê aşîtiyê bi Tirkîyê ra, nivîsî bû, dabû kivşê, ku ji quweta hukumetê der e pîrsa derheqa paşeroja Kurdistanê Başûr da safî bike. Tenê pey wê yekê ra, ku peymanê bi Tirkîyê ra bê îmzekirinê û eyankirinê, em dikarin “mecalên konkrêt peyda bikin hindava wê axê da, ku niha navê erdê dagîrkirî li ser e” (94).

Berbirîbûna diwana Îngilîs ya xêrnexwezîyê hindava pêşniyarên vî awahî ji wê tê, ku ew naxweze Kurdistanê tam ji Mesopotamîyayê biqetîne, ew jî hela di wan şerta da jî, eger kontrolîya Îngilîs li ser herduyan jî hebe. Ew jihevqetandin di hêla stratêjî da kêmanîyek bû, lê di hêla sîyasî da -bi xeter bû, ji ber ku bingehe sîyaseta Îngilîs ya “perçe bike, ku bikaribî xwedî lê derkevî” di wê navçê da dihejîyan. Balansîkirina di navbera serhildanê ereba û kurda da hela di wî çaxî da bûne xemla wê sîyasetê, ku împêriyalîzma Brîtanîyayê li Rohilata Nêzîk dida derbazîkirinê.

Çavkanî:

Gerekê bidne ber hesêb, ku çarçoveyên geografi yê gotinên “Kurdistan” û “pîrsa kurda” di wê demê gelekî ne zelal bûn û kivş nîbûn û ew piranî li Mesopotamîyayê, Ermenîstanê û Sûrîyê dihatine xebitandinê.

Bi hûrgilî li vir hatiye nivîsar: Lazarev M. S. Hilweşîna hukumdariya Tirkîyê li ser rewşa Rohilata Erebiyê, rûpel 200-202.

Lloyd Corc D. Bîranînên es-

kerîyê. Cild V, rûpel 165, 167.

Lloyd Corc D. Rastî derheqa peymanên aşîtiyê da, cild II, rûpel 227; Hofman Karl. Sîyaseta neftê û împêriyalîzma Îngilîs-Saksonîyayê. L., rûpel 87.

Lloyd Corc D. Rastî derheqa peymanên aşîtiyê da, cild I, rûpel 111. Tardye A. Aşîti. Moskva, 1943, rûpel 80. Şpîlkova V. Î. Sîyaseta DAY împêriyalîstîyê hindava Tirkîyê da (1914-1920), Moskva, 1960, rûpel 36-38.

Eger em di çarçova fire da li pîrsa Rohilata Nêzîk binihêrin, ew temamîya Asîya Başûr-Roavayê, ku ji aliyê Împêratoriya Osmanî ya

tena xwe hildabû ser milên xwe. Lê bi wê ra tevayî jî, hemû dewletên Antantayê di hêlekê da yek bûn-ew gişk jî bi çavekî împêriyalîstî, dagîrkarîyê berbirî wan hemû prolêmên Rohilata Nêzîk dibûn.

Em dikarin bêtî, ku piranîya pîrsên jorgotî li nivîsarên Sovyetî û welatên dereke da rind hatine lînihêrandinê. Pîrsa kurda di wê derecê da ji wan cuda ye. Ji ber wê jî li vîra û dû wê ra me tenê ew moment destnîşan kirine, ku xût derheqa kurda bi xwe da nin, û armanca me ya bingehe jî ji xwe ew bûye. Arşîva serhing Hauz. Profesore dirokê li Unîversîteya Îeylê Garlz Seymûr ew ji bo weşandinê amade kirîye. Cild III. Moskva, 1939, rûpel 227, 233.

Dîsa li wir. Cild IV, Moskva, 1944, rûpel 156-157.

PRFR. 1919. The Paris Peace Conference. Vol. I. Wash., 1942, rûpel 69.

ASDR, f. AMH, cêrga A, dokûment 147. Precîs of Affairs in Southern Kurdistan, rûpel 16-17.

ASDR, f. AMH, cêrga A, dokûment 154, belge 117-119. Administration of Mesopotamia. Part IV. Nama Sone ji bo A. Wilson, 11ê çileyê paşin sala 1920î.

Dîsa li wir, nama Hemdî Baban ji bo A. Wilson di 25ê çileyê paşin sala 1920î, belge 121.

Tekst ne hatiye dîtin.

Dîsa li wir, belge 155. Foreign and Political Department Notes. Administration of Mesopotamia. Part. IV, rûpel 3-4.

Dîsa li wir, belge 4-5. Rêzîdentê sîyasî li Devtenga Farîzîstanê ji bo sekretarê alîyê karên der va ya hukumeta Hindîstanê, 25ê adarê sala 1920î.

Dîsa li wir, belge 6. Rêzîdentê sîyasî li Devtenga Farîzîstanê ji bo sekretarê alîyê karên der va, 27ê adarê sala 1920î.

Dîsa li wir. A. Wilson-Montegyu, 5ê nîsanê sala 1920î. Dîsa li wir, dokûment 156, belge 9. Proceedings of the Foreign and Political Department. February 1921. Administration of Mesopotamia. Part IV. A. Wilson-Montegyu, 3ê hezîranê sala 1920î.

Dîsa li wir, A. Wilson-Montegyu, 16ê tîrmehê sala 1920î.

Sone struktura civakî ya vî awayî dide civaka kurda li Îraqê: 94 % wan “gundîyên usa ne, ku haya wan ji bayê dinyayê tune û ew bê deng in”. Ji 6% bineciyên mayîn yê Suleymanîyê, 5,5 % bazîrgan û tucar in, ku karê xwe va mijûl in, û eleqê wan bi sîyaseta der va tune. 0,5 % mayî jî karmend û gîreger in, ku “vox populî” ne û roleke sîyasî dîlîzin. Sone dibêje, ku ew 94 % tu guhartinekê naxwezînin û xût wana piştgirîya Şêx Mehmûd Barzincî ne kirin, ji ber wê jî serhildana wî tîk çû (dîsa li wir, belge 71-72. “Nivîsên zapîtê sîyasî li Suleymanîyê çavîş Sone derheqa rewşa sîyasî ya li Kurdistanê Başûr”, 28ê tîrmehê sala 1920î).

Dîsa li wir.

Dîsa li wir, belge 73-74. Nama Hemdî Paşa ji bo A. Wilson ya 6ê tebaxê sala 1920î.

Dîsa li wir, belge 74. A. Wil-

Polîsa Kerkûkê li ser plana Cejna Newrozê aşkere kir

Roja şemiyê 18-3-2017'an, Emîd Xetab Umer Serkarê Polîsa Perizgara Kerkûkê li ser plana ewlekariya di heyema Cejna Newrozê li Kerkûkê

aşkere kir. Emîd Umer di Kongireya Roj-namevanî ya îro li bajara Kerkûkê ragihand ku Parizgarê di demê pêş de tu buyer di vê Cejnê de tomar nikiriye, lê îsal em kanin welatîyên xwe ji buyerên ne baş biparêzin. Hêjayî gotinê ku di vê planê de Curiyên cude ji Hêzên Asayîşê û Polîsa Navçeyî û Stixbaratê û Miror, û destnîşan kir ku demjimêrên ketin û derketina bajêr ji demjimêr 7'sibê te 12'îvarê ye. **PUKmedia**

Reqa: Gundê Kecla bi tevahî ji DAÎŞê hat paqijkirin

Piştî xebatên bê navber ku 7 rojan dewam kir, şervanên QSD'ê gundê El-Kecla ji çeteyên

DAÎŞ'ê paqij kirin. Şervanên Odeya Oparesyonên Hêrsa Firatê gundê El-Kecla ku 20 km li rojhilatê bajarê Reqqayê dikeve di 9'ê adarê de ji çeteyên DAÎŞ'ê rizgar kirin. Piştî gund hat rizgarkirin, ekîbên taybet ên QSD'ê dest bi xebatên paqijkirina gund ji mayîn û bermalhiyên çeteyên DAÎŞ'ê kirin. piştî xebatên bê navber ku 7 rojan dewam kir, gund bi temamî ji mayînên çeteyan hate paqijkirin. Ji aliyekî din ve şervanên Hêrsa Firatê pêşveçûnên xwe ji aliyê rojhilatê bajarê Reqqayê ve berdewam dikin. **PUKmedia**

Efrîn Kîmyebarana Helebçeyê bi bîr anî

Li Efrînê Rêveberiya Xweseriya Demokratîk bûyerê Kîmyebarana Helebçeyê a ku têde pêhtirî 5'hezar welatîyên sivil jiyane xwe ji destdan di

1988'an de, bi bîranîn. Her weha jî li pêş avahiya Rêveberiya Xweseriyê ya Efrînê Endamên Rêveberiya bi amadebûna Hêvî Mistafa û Osman Şêx Îse Hevserokên Encûmana Yasedan û Endamên Desteyan yek xulek bê deng rizgirtin ji bo rihê şehîdên Helebçeyê. **PUKmedia**

Reqe: Gunda Xes Acêl bi tevahî di bin destê Şervanan de ye

Piştî operasyona rizgarkirina gundê Xes Acêl de, di heyama oparesyona paqijiyêde şervanên

QSD'ê sê otombêlên bombabarkirî û sê kortên mezin dîtin. Her wiha ji ber ciyê gund ê stratejîk çeteyên DAÎŞ'ê sê caran êrîşî gund kirin. Gundê Xes Acêl di 12'ê Adarê de hat rizgarkirin. Gundê Xes Acêl dikeve navbera gundên başûrê çemê Firat û bakurê wê û li beramberî pira di navbera herdu aliyan de ye. Her wiha sînorê rêvebir yê Reqqa û yê Dêrezorê bi hev ve dide girê...

Netewa kurd çima nikare yekbûna xwe ava bike?

Çima yekbûn ji bo kurda bûye daxwaz, xewn û xeyal?

Gelê ku nikare bilind bike al, Bêkeniyê xelqêye diji bê pergal.

Ezê hewl bidim raman û fikrê xwe li vê derbarêda zelal û bi kurtî bînim ziman. Belê, li dîrokê de pir caran ji bo kurda mecal û derfet ji bo pêşketin û serxwebûnê pêşda hatine, lê kurda nikaribûne jê pêk bînin. Çima? Lewra kurd tînegihîştî bûne, gelê ku bi çanda xweva mezin nabe helwest û hişmendîya wî ne zelale, biryara wî jî ne dîyare lema jî jîyanêda tu karî da jî pêş nakeve û hertim tê xapandinê tîk diçe ji pêşerojê der dimîne. Gelê kurd ne ku tenê axa wî wisa jî bi hişmendîya xweva hatiye parçe-parçe kirin. Rewşek wehada yekbûn hertim mera bûye daxwaz, xewn û xeyal. Ji klasişkên kurd ji Baba Tahîr bigre heya Ehmedê Xanî, Cegerxwîn û gellek navdarên kurd yê din her tim di demên cuda-cuda da ji yekbûna kurda behs kirine. Lê dîrokê da kurd tudem nikaribûne û niha jî nikarin yekbin, lewra kurd di dibistanên dagirkerande bi çand û diroka biyanîyan va bi ruhê xelqêva mezin dibin, tîdigêhjin û wek wan difikirin, dinivîsin, wek wan bibiryarin bi vi awayî ji hest û ruhê netewî dûr dimînin. Heya niha jî zimanekê me standart tunene, em hevdu fehm nakin û em wek miletekî hewl nadin bi zimanekî netewî ê hemdemî fêr bibin. Gelê ku bi zimanekêda hevdu fehm nake dîmek ew ne milete, di jî hevdu xemsarin, hestê wan ê netewî vemirandîne. Îxaneta lape mezin ji bo gelan neaxaftina zimanê zikmakîye. Gel bi zimanê zikmakîye zindîye, jîre û dijî.

Gelê kurd ji demên Xelîfetiyê, Osmanîyan, Sefevîyan û heya niha jî di dewletên cuda-cuda da li bin bandor û xizmeta biyanîyan daye. Ji bo vî jî welatparêzîya kurd tîrê nake ku wek miletekî xwe bide nasirînê da. Hest û gîyana netewî kurdada an tîrê nake seqete, an jî tunene. Lema jî piraniya kurd xelqpereste xelqêra xizmetê dike, bi zimanê wan diaxife. Mirovên ku bi zimanê zikmakî neaxivin nivcîne, gelê xwera îxanetê dikin. Gel ê ku bi çanda biyanîyan va mezin dibe û ji perwerda netew a xwe dûre, xwe nasnake û hevdu napejirîne û naperêze hemberî nixrên netewa xwe xemsar û serte.

Mînak, di komara Turkîyêda di jî gelê kurd hewqas buyer û neheqî qewimîn nûner, kadroyên gel hatin girtin hemberî vê piraniya kurda bê deng man. Li Îranêda kurd tîrê kuştin, dardakirin kurd wek netewek nikare bi giştî piştigirîya hemni-jadên xwe bike, bersivê bide. Serok û rêberên rêxistin û sazîyan tîrê darizandin nikare biparêze. Beş beşîne. Gelê ku di jî hevduye dîrokêda ciyê wî tunene. Edalet jî ji bo wî nîne.

Gelê ku dîroka xwe nizane xwe nasnake, di jîwarîya ra rû bi rû dimîne, jîyanê da nikare bibe xayê îrade û axa xwe, mafên xwe jîyanê winda dike li bin bandoran da dimîne, ne çalake.

Bi lêkolînanî, bi hişyarî û bi zanyarî pêwîste dîrok û rewşa gelê me bi zelalî were radest kirin:

1. Tayfeperestî. Gelê kurd li goveka tayfetiyêda (aşîretî) kevneşop, nezan û xizan maye, tayfa xwe ji xwe ra gel û parêzgeh hesibandîye û dihesibîne.

2. Bawermendî. Li ser kurda ol gellekî bi bandore. Kurd ji netewa xwe zêdetir bi ola xweva girêdayîne. Hewl dane û niha jî hewl didin bi ola xwe xwe bidin xuya kirin, mînak: kurdên êzîdî, kurdên misilman (sûnnî, şîe û terîqetên din), kurdên elewî û yd. Hewl didin bi ola xwe

xwe îfade bikin bîr naskirin u di jî hevdu dîmeşin. Her yek ola xwe ji yê din rasttir, çêtir, kevntir, balkêştir dihesibîne. Yek yekî qebûl nake. Ji bawermendîya pir cûda gel biçûk xuya dike.

3. Ziman. Zaravên cuda-cuda de diaxifin, hevdu fehm nakin. Zimanekî resmî, fermî, wêjeyî tune.

4. Rêxistin û partîdî. Nêrîn, raman û fikirên cuda-cuda. Îro rêxistin û partî di hêla siyasetî û çekdarîve pêşengîya gel dikin kurd û KURDISTANê temsîl dikin. Hemû jî bi navê kurd û Kurdistanê daxuyanîyan didin. Hin rêxistin û partî dewa Kurdistanê serbixwe dikin, hinek jî daxwaza jîyana hevbeş dikin, rêya jîyana nû nîşan didin. Tê xuya kirin ku di navbera partîyan de nakokî hene. Herweha kongirê a gel pêş nakeve, ji bo rizgarî û serxwebûnê nikarin yekbin, dîrî hevdu. Ji cudatîya nêrîn û ramanê tîk diçe biryara yekbûnê. Gelê kurd bi tehlûke mezinve rû bi rû dimîne.

5. Nexandîfî, nezaneî, xizantî, kevneşopî û ez-eztî kurda ji hevdu dûr dixêre, hevdu qebûl nakin. Vê rewşêda hemû pirsgerêk jî bê çareser dimînin.

6. Perwerde û dibistanên biyanî. Kurda xemsariyê di nixrên netewa wîra pêşda tîne. Bi vî awayî her weha kurd ji helwest û hişmendîya netewî qut dibe.

7. Welat û hişmendîya parçe-parçe bûyî. Kurd wek miletekî nikare xwe îfade bike, lewra xwe wek miletekî nabîne û nasnake.

8. Bandora hêzên hundurîn û yê derve. Ji bê biryarbûna wan hertim pêk tînin, hewl didin ji kurda ji bo berjewendiyên xwe ê stratejîk kar bînin kurda dibin asteng, çarenûsa kurda dileyizin(dîrokêda ev helwest û taktîka di jî kurda hertim dubare bûye lê kurd dersê jê hîlnadin).

9. Kurd hê nebûne netewek temam. Hest û ruhê wî gelêrî lawaz û zeîfe. Li bin bandora hestên tayfeperestiyêda xitimîye. Tayfa wî yekbûn û jîyana wiye.

Bi nêrîn û ramanên min a ev faktora yekbûnê re hemû derfet û mecala didin xitimandin, heyîn û hebûna kurd li bin siyêda dêhile. Heya kurd bi hevra biratiyê nekin pêşnakevin. Her gel bi gorî hiş, çand û hêza xwe di jî dimeşe. Gel û mirovên tîgêhîştî tu dem koletiyê, bindestdîyê qebûl nakin. Kurd bûne leyîstok ê dîrokê. Yekbûn jîyana pîroze. Gelê ku nikare dewleta xwe a fermî netewî ava bike mafê wî tune ji şeref û namûsê gilî veke. Namûs, şeref ji bo miletê bindest mîf û çîroke. Gel û mirovên bê welatra cîhan dibe doje dîrok jî dibe gor, azadî jî dibe xewn. Miletê ku hevdu ra xayî dernakeve zeîf û bêfehme. Pêşeroja wî li bin tehlûkêdaye. Kurd tu wext nikarbûne yekbin, hertim di jî hevdu bûne a hemû kêmasî jî ji bo gelê kurd ji vê destpêkirîye

Bi hezar salan resen û keseyyata kurd hatiye perçiqandin, tirsandin, heandin, înkâr û xeza kirin. Gelê kurd ji her tiştî bê par hatiye hiştin li bin bandoranda jîye, ezîyyet kişandîye bi nixrên xweva hatiye dagir kirin, nezan, xizan, kevneşop maye, ji bo ku nûjenbûn nebe nesibê wî hemû derfet jê hatine copandin û çewisandinê, ji nezaneîyê hertim hatiye xapandinê, di qadên jîyanêda di warê cîvakî, aborî, gelêrî, dîplomasi, gerdûnî... di her astêda tîk çûye, ji bo ku ev kêmasî û astengî ji holê werên rakirin îro pêdivîya gel bi hêza rewşenbîr, ronakbîr û nivîsarkarên netewra heye. Dibistana netewî gel bi ruhê gelêrî perwerde dike û tîdigihîne,

ev jî karê ronakbîr, rewşenbîr û nivîsarkaraye. Deme pêwîste rewşenbîr xwe tevger bikin, û partîyên kurda tîkevin hewilildana, tevayî pêşengîya gel bikin, bi giştî hemû astengî û di jîwarîya ji hole rakin. Ev kesayetana neynika cîvak û gelanin, gel bi şexsê wanva tîrê naskirin û nixrandin. Gelê ku kesayetên xwe ên rewşenbîr napejirîne dîmek pêşeroja xwera îxanetê dike. Kesayetên sexte jî gel û cîvakara dibin bela û bobelat. Kesayet û serokên gel ku bê biryarbin, ew gel warê xweda bê cî, bê xayî û bê pêşeroj dimîne, dibe kundê demê...

Tu şoreş, serhildan, tu gel bê kesayetên netewî bi ser neketine. Îro ji bo yekbûnê barê giran cara ewlîn dikeve li ser rewşenbîrên kurd. Rewşenbîr pey-wirdar û mecbûrin rewşek weha şepirze-da yekbûna xwe avakin bibin hêzek neteweyî a alternatîv hemû rêxistin û sazîyên kurda tîkevin danûstandina. Rola xwe pêk bînin. Ev pêvajoyek girîng, balkêş, normal, erênî û pêwîste. Bê hewildana kesayetên kurd, rewşenbîrên kurd, ronakbîrên kurd xuyaye ku yekbûna gel bi giştî yê ava nebe. Kongirê jî yê neyê sêrî. Îro her kurdekî xwe nasirî ji bo azadiya kurd û Kurdistanê ji hemû nûner, ol, rêxistin û partîyên kurd Yekbûnê cavra dike. Yekbûn bo gelan jîyana bi şerefe. Dîdem û pergala kurda pêş cavaye.

Ji bo xatirê pêşeroja nîfşên hatî pêwîste kurd vîna hevdu qebûl bikin û bi yekbûnê bimeşin. Yekbûn azadiye, jîyana bi rûmete, xêrxwezîtiye, pêşeroje asta lape pîroz û tewrebilinde, di warê hişmendiyêva tîgîhandina milyonaye. Yekbûn hêze, cîhana meda gelên bi hêz altindarin, serketîne. Hêz şertê jîyana pîroze, zeîfîbûn wesîla berbi windabûn û vemirandinêye. Gelê parçebûyî zeîfe.

Miletê mîrxas ewe ku zimanekî wî sabît welatekî wî resmî û fermî hebe.

Miletê kurd netewek kevneşop û klasike ji hemdemiyê, ji nûjenbûnê dûr maye, hela hê xwe nasnake lema jî di jî hevdu dimeşin, hevdu qebûl nakin. Ji pêşketinan merhûmin.

Ey kurd, şerme dîroka te dîroka qehremaniya mirovahiyêye. Îro pêşeroj, dîrok, mirovahîya maqûl, medenî, xwe-dayê mezin û dilovan li benda yekbûna teye, ji te behs dikin. Yekbûn azadî û serxwebûna teye...

*Miletê bê al nabe xwedan mal,
Barkaş nezane, di jî çê hembal.
Gel ku nizane hê çîye yekbûn,
Xewn û xeyale jê re serxwebûn...
Mirovê bê welat di jî bi wayê,
Heyfa tu kesî jî tu wext lê nayê.*

*Mirovê bê welat hertim xesandî,
Jîna wî erzane û vemirandî.*

*Her kêmasiya ram dike welat,
Yên bê welat re qismet bobelat.*

Ev cîhan zulm û zore a dagirkeriyêye. Ji bo gel û mirovên bê welat li vî cîhana meda edalet tune...

**BÊWAR
BARÎ
TEYFÛRÎ**

Başbakan Barzani: Peşmerge nasıl döndüyse, PKK'de o şekil çıksın

Kürdistan Başbakanı Neçirvan Barzani, "Peşmerge güçleri Kobani'den nasıl döndüyse, PKK'nin de Şengal'den o şekilde çekilmesi gerekiyor" dedi. Başbakan Barzani, Kürdistan'ın Duhok'ta ki vali ve kentteki yetkililerle bir araya geldiği toplantıda, PKK'nin Şengal'daki varlığı ve ekonomik durum hakkında açıklamalarda bulundu. PKK'nin Şengal'den çekilmesi gerektiği çağrısını yineleyen Barzani, bu konuda şunları söyledi: "Bu konudaki tavrımız çok nettir. Rojava'da kardeşlerimizin bize ihtiyacı olduğu zaman, Peşmerge güçlerini oraya gönderip Kobani'nin kurtarılması için kendilerine yardım ettik. Kobani ve köylerinin geri alınmasından sonra, onlar rolümüzün tamamlandığını geri çekilmemizi istediler. Biz de bunu anlayışla karşılayıp, Kobani ve çevre köylerine kalma

ısrarında bulunmadık. Aynı tavrı onların da göstermesini bekliyoruz. PKK'nin Şengal'de varlık gösterip,

kalmada ısrar etmesi bölgede istikrarsızlığa yol açtığı gibi yeniden inşanın önünü engelliyor." Amaçlarının kimseyle çatışmak olmadığını altını çizen Başbakan Barzani, "Peşmerge güçleri Kobani'den nasıl döndüyse, PKK'nin de Şengal'den o

şekilde çekilmesi gerekiyor. Bunun dışında başka bir şey istemiyoruz. Bizim savaşıma gibi bir niyetimiz olmadığı gibi, kimseyle de çatışmak istemiyoruz. Şengal'in yeniden inşa edilmesi ve halkın evlerine geri dönmelerini istiyoruz." dedi.

Kürdistan'ın son üç yıldır Irak merkezi hükümetinin bütçe kesintisi, bölgeye akın eden göç dalgası ve petrol gelirlerinde meydana gelen ciddi kırılmadan dolayı ekonomik kriz içerisinde olduğunu hatırlatan Barzani, 2017 yılında bölgenin mali durumunun iyileşeceği müjdesini verdi. Başbakan Barzani, ekonomik krizden dolayı Kürdistan'da yaklaşık 3 bin 700 projenin durduğunu dile getirerek, Bakanlar Kurulundan çıkarılan yeni kararla şirketlere hak edişlerini ödemeye başlayacaklarını duyurdu.

Bush: Bağımsız Kürdistan'ı destekliyorum

ABD'nin eski Başkanı Bush, bağımsız Kürdistan Devleti'ne desteğini açıkladı. Dallas'ta akademik çalışmalar yapan Rojin Nizar Eziz Zebari ile bir görüşme gerçekleştiren

George W. Bush, Kürdistan'ın bağımsızlığını desteklediğini söyledi. Bush'un "Kürdistan'a destek için, Kürt Devleti'nin kurulması için çalışacağım" dediği açıklandı. Amerika Birleşik Devleti'nin (ABD) 43'üncü Başkanı olan Bush, Başkanlığı döneminde Güney Kürdistan'ı güvence altına alarak diktatör Irak Baas Rejimi'nin çökmesini sağlamıştı. Böylece Irak'ın Güney Kürdistan üzerindeki zulmü son buldu.

Zafer Burakmak: Dehşet gecesinde Halepçe yolunda birkaç saat...

Yöneliş Haber'de Zafer Burakmak imzasıyla Halepçe katliamını konu

kadar hissiyatlar yaşatır.

Kimyasal zehirden dolayı nefes almakta zorlanan bir yaşlının önünden geçerken yardım edememek, sokaktaki ihtiyara yardıma koşan sizlerde deprem etkisi yaratır elbet. Yolda ilk-
inçocukların birer birer düştüğünü anlamamız, ruhunuzu acıtır. Yürüymeyecek kadar etkilenenlerin, kendilerini

alan bir makale yayınlandı. Halepçe katliamında yaşanan o sessiz acıları aydın hassasiyeti ile yeniden hatırlatan bu güzel yazıyı paylaşmak istedik. Sheri Laizer'in "Şehitler Hainler ve Yurtseverler" kitabında, Halepçe Katliamı'ndan kurtulan Sirwe öğretmenin aktardıklarını okuduğunuzda, katliamdan kurtulanların katledilenlerden pek de şanslı olmadıklarını düşünürsünüz. Yaya olarak İran sınırına kaçarak kurtulmaya çalışanların, kesilen nefesleri, nefes alışınızı değiştirecek, yaşananlar gözlerinizi dolduracaktır.

Saatler süren zorlu ve meşakkatli yolculukta yaşananları birkaç sayfaya sığdırmaya çalışıyacağım çaresizliği, okudukça artan çaresizliğiyle katlanır. Birkaç saatlik yaşamışlık, hayata, insanlığa, aileye ve çaresizliğe dair bir ömürlük dersler verir. Bir kaç sayfalık aktarım, romanlar yazdırır, kitapları dolduracak

birakmaları için yalvarmaları muhakeme yeteneğinizi felç eder. Bir annenin çığlığı her zaman acıtır yürekleri. Ancak yürüdükleri zifiri karanlıkta evladının düştüğü kuyunun başında feryad koparan bir anneye bir ayrı bakılır elbet. Bakılır bakılmasına da havada ölüm kusan uçaklar, üstünüze gelen elma kokulu zehir. Zifiri karanlıkta kör bir kuyunun başındaki annenin çığlıklarına ses veremeyen bir evlada kim nasıl bakılır? "Ses gelmiyor Dayê" denir ancak sesine ses vermeyen evladı için. Ve birkaç kişi bir şeyler söyler anneye, yatıştırmak için değil; kalkıp devam etsin yola diye. Kalmak ölüm demektir çünkü.

Ölümün olduğu yerde yaşam olmaz mı, mümkün mü bu? Hayat denilen şeyde bir düşenin yanında bir dirilen olur elbet. Ancak binlerin kaçış yolunda bir bebek dünyaya getirmenin ağırlığı nasıldır acaba?

Herkesin kaçtığı yolun kenarında birkaç kişinin yardımıyla dünyaya getirilen bebeğin, ilk nefesinde elma kokusunu alması ve bu haliyle annesinin kucağına bırakılması...

Ya tam kurtuldular denilen yerde yaşananlar? İran sınırının olduğu Sirwan nehri üzerindeki köprüden İran tarafına geçmeye çalışan kalabalık içerisinde bir kadının, elindeki bebeğe bakışı ve ardından cinnet içeren feryadı... Kocasını ve 5 çocuğunu kimyasal saldırıda kaybeden kadının, Saddam'ın günahlarına kendi günahını da eklemesi. Çok şey kaybetmek, elinizdeki en değerliyi bile kaybettiriyormuş demek. Böylelikle günaha boğulmuş güne, bir bebeğin annesi tarafından katli de eklenir. Suya attığı bebeği ardından atlamaya çalışan kadını kurtaran İran askeri, bir kadının hayatını kurtardığı için ne kadar sevinebilmiştir acaba? Çocuk öldü mü anne yaşıyor mu kimse bilmiyor. Belki de akıntıya kapılan bebeği kurtaran birileri olmuştur. Yaşıyorsa 29 yaşında olan bu kişinin, Halepçe denilirken anladığı, anladığımızdan çok daha farklı olur elbet. Çünkü onun ömrü, zulmün yıllanmış halidir, gidenlerin yanında kurtulanların çığlığıdır, feryadıdır. Yaşıyorsa da, bu er kişi de ölecek elbet, silinecek yeryüzünden. Ancak hiçbir ses, hiçbir çığlık kaybolmaz derler bu alemde. Ta ki her şeyin konuşulduğu, herkesin hesaplaştığı bir günde duyulana dek.

WhatsApp'tan gelen Leyla Zana mesajı!

Leyla Zana'nın 'evet' dediği yönünde bir sunumla paylaşılan 2015'teki konuşmasının hareketle bölge halkının referandum eğilimlerini değerlendiren Hürriyet yazarı Deniz Zeyrek, farklı isimlerin izlenimlerini paylaştı.

Hürriyet gazetesi yazarı Deniz Zeyrek bugünkü yazısında HDP Ağrı Milletvekili Leyla Zana'nın başkanlık sistemiyle ilgili bir konuşmasının 'evet' dediği yönünde sonuç çıkarıla-

cak şekilde paylaşılmasından hareketle 'Kürt seçmenin referandum tercihlerinin ne olabileceğini' sorguladı. "Son günlerde sizler de çok sayıda toplu WhatsApp mesajı alıyorsunuzuz? Hem 'evet' hem 'hayır' cephesinden birbirinden ilginç video, fotoğraf, yazı ve haber bağlantısı yaşıyor" diyerek başladığı yazısında Zeyrek, Zana'nın konuşmasıyla ilgili haber bağlantısını onlarca kişinin WhatsApp üzerinden paylaştığını belirtti. Zeyrek, 'mesajdan Zana'nın başkanlık sistemine 'evet' dediği sonucu çıkıyordu' dediği haberi araştırdığında ise konuşmanın 8 Mart 2015 günü, Tunceli'de yapıldığı bilgisine ulaştığını belirtti. Zana'nın, "Biz bu sistemin devam edemeyeceğini 2000'li yılların başından beri söylüyoruz. Benim için kimin başkan olup olmaması önemli değil. Bizim için, bu halkın bütün değerleri için, bütün farklılıkları için, o sistemin içeriği önemli" dediği konuşmanın, HDP Eş Genel Başkanı Selahattin Demirtaş'ın, "Seni Başkan yaptırmayacağız" konuşmasından 19 gün önce yapıldığını belirten Zeyrek, "Zana ile Demirtaş arasındaki bu görüş ayrılığı, aslında 'başkanlık' konusunda Kürt siyasi hareketindeki görüş ayrılıklarını da yansıtıyordu" dedi.

Bölgede Referandum Havası Nasıl?

Buradan hareketle Şanlıurfa, Batman, Diyarbakır ve Kahramanmaraş'ı ziyaret eden CHP İstanbul Milletvekili Gürsel Tekin'in, "Sahada kimse yok. Ne HDP, ne AKP" sözlerini ve Haşim Haşimi'nin, "Bölge halkı referandumla ilgilenmiyor. Kimse kampanya falan da yapmıyor. Hem 'evet'çi kararsızlar, hem 'hayır'cı kararsızlar sandığa gitmeme eğilimindedir" sözlerini aktaran Zeyrek, son olarak Doç. Dr. Vahap Coşkun'un izlenimlerini aktardı: "Coşkun'a göre HDP'nin sahada bulunmayışında, genel başkanından ilçe yöneticisine, teşkilatların önemli bölümünün içeride olması da etkili olabiliirdi. Coşkun, Güney kürdistan bölge başkanı Mesud Barzani'nin 'evet'i desteklemesi gibi faktörlerin sonucu etkileyemeyeceğinin, bölgenin önemli iki dinamiğinin hâlâ AK Parti ve HDP olduğunun altını çizdi." Zeyrek yazısını HDP'nin referandum çalışmasında 'hendek savaşlarının olumsuz etkisi'ni kayyım uygulamaları ve tutuklamalar, MHP'nin değişikliğe desteği ve "Pakette Kürtler için ne var?" sorusunu öne çıkararak yürüttüğünü söyleyerek tamamladı.

YPG'li Yetkili: Suriye Rejimi ile ilgili hiçbir problemimiz yok

Halk Savunma Güçleri (YPG) yetkilisi, IŞİD'i fiili başkenti Rakka'dan çıkarmayı amaçlayan ABD destekli operasyonun Nisan ayının başında başlayacağını ve Türkiye'nin muhalefetine rağmen YPG'nin bu operasyonda yer alabileceğini dile getirdi. Reuters'ta Tom Perry imzasıyla "Suriyeli Kürt YPG Rakka saldırısının Nisan'ın başında başlayacağını söyledi"

Reuters'ın sorduğu sorulara yazılı bir şekilde cevap veren Hemo,

başlığıyla yayınlanan haberde Pentagon sözcülerinden albay Jeff Davis'in Rakka saldırısıyla ilgili herhangi bir kararın henüz alınmadığı dile getirildi. YPG komutanlarından Sipan Hemo'nun Reuters'a yaptığı yorumlar Rakka saldırısının başlangıç tarihiyle ilgili ilk işaretler olarak değerlendirildi.

"Rakka'yı özgürleştirme operasyonu ile ilgili kararın verildiğini ve askeri operasyonun Nisan ayının başında başlayacağını" dile getirdi ve "Rakka'yı özgürleştirme operasyonunun birkaç haftadan daha fazla sürmeyeceğine inandıklarını" vurguladı. YPG savaşçılarının Rakka operasyonunu Suriye Demokratik Güçleri (QSD)

bünyesindeki Arap savaşçıları ile birlikte yürüteceklerini dile getiren Hemo, Rakka'yı kuşatacak güçlerin yüzde 25'ini, savaş tecrübesine ve şehir savaşlarını yönetme konusunda yüksek seviyede komuta kabiliyeti bulunan YPG'nin oluşturduğunu vurguladı. YPG'nin politik amaçlarının Suriye'deki Kürt halkının haklarının yasal olarak, anayasal çerçevede garantiye alınması olduğunu dile getiren Hemo, "Geçmişte yaşanan askeri çatışmalara rağmen rejim ile hiçbir problemimiz yok." dedi. Kendilerini Suriye'nin bir parçası olarak gördüklerini dile getiren Hemo, YPG'nin önceliğinin Suriye'nin her yerinde terörizm ile savaşmak olduğunu belirtti. nerinaazad.net

ABD: Türkiye'yi temel özgürlüklere saygı duymaya çağırıyoruz

Referandum, Türk halkının tartışması ve karar vermesi gereken bir meselesidir. ABD Dışişleri Bakanlığı Sözcü Vekili Mark Toner, telefonla basın toplantısı gerçekleştirdi. Toplantıda kendisine "Washington Post gazetesi, Türkiye'de geriye doğru giden insan hakları ve basın özgürlüğü konusunda ABD yönetiminin tepki gösterip göstermeyeceğini içeren bir yazı yayımladı. Bildiğiniz gibi, şu anda 150'den fazla gazeteci hapiste ve Türkiye referandumuna gidecek.

Muhalefete de pek çok baskı var. Türkiye'de ki insan hakları sorunları hakkındaki düşünceniz nedir?" sorusu yöneltildi.

"ABD insan hakları ve temel özgürlükler konusunu gerek özel görüşmelerde gerekse kamuoyu önünde dile getirmekte uzun bir geçmişe sahip. Bu Türkiye'yi de kapsıyor. Hepiniz bunu biliyorsunuz.

Türkiye'yi, ifade özgürlüğü, adil yargılanma güvenceleri, yargı bağımsızlığı ve diğer temel özgürlüklere saygı göstermeye çağırıyor ve bunları sağlamak için teşvik ediyoruz. Ayrıca, ifade özgürlüğüne sıkı sıkıya güveniyoruz. Düşünceyi ifade etme medya özgürlüğü de dahil olmak üzere her türlü ifade özgürlüğünü destekliyoruz. Bazılarının tartışmalı veya rahatsız edici bulabileceği konuşmaları içermesi yalnızca demokrasiyi güçlendirir ve korunması gerekir." Toner, anayasa referandumunu ile ilgili bir soruya da "Bunu daha önce de söyledim, yine söyleyeceğim. Bu, Türk halkının tartışması ve karar vermesi gereken bir meselesidir" karşılığını verdi.

Erbil: Xanesor'da yaşananların sorumlusu PKK'dır

Kürdistan İçişleri Bakanlığı, Şengal'in Senune nahiyesine bağlı Xanesor'da bugün yaşanan olaydan PKK'nın sorumlu olduğunu açıkladı. İçişleri Bakanlığı'nın açıklamasında; "Son

günlerde Batı Kürdistan'ın Haseke, Dêrik gibi ilçelerinden insanlar ve silahlı güçler Şengal sınırına geliyor. Bu soruna neden oluyor. Bu çerçevede bugün de Xanesor'daki Kürdistan Hükümeti Güçlerine saldırarak istemişler ama bölgedeki polis buna engel olmak istemiştir. Bugün yaşananların tek sorumlusu PKK'dır. Polis sadece durumu kontrol etmek istemiştir. PKK, Ezidilere yönelik kendi planlarını uygulamak istemiştir" denildi. İçişleri Bakanlığı açıklamasında, hiçbir şekilde PKK ile çatışmak istemediklerini, PKK'nın olumlu hareket etmesi gerektiği belirtildi.

Anayasa değişikliği teklifinin oylanacağı referandumda Kürt seçmenlerin tercihlerinde bölgede yaşanan yıkımın nasıl algılandığının etkili olacağı belirtilirken, sonucu kararsız Kürt seçmenlerin belirleyeceği belirtildi.

Reuters'ta yer alan analizde Diyarbakır Sur'da yaşayan seçmenlerin tercihlerini, düzenlenen operasyonları nasıl algıladığına göre belirleyeceği kaydedilirken, "Bir kısmı devleti suçlarken ve bu nedenle 'Hayır' oyunu tercih derken, bir kısmı ise devletin barış için Sur'da operasyon yaptığını düşünüyor ve 'Evet' vermeyi düşünüyor" ifadeleri kullanıldı.

'HDP'ye de devlete de kırıngınız ama halkımız 'Evet'i kabul etmez'

Hem devlete hem de HDP'ye kırıng olduğunu dile getiren, Sur'da yaşayan 76 yaşındaki bir seçmen, Kürt seçmenlerin referan-

dumda 'Evet' oyu vermeyi kabul etmeyeceğini söyledi: "1963'ten beri Sur'da yaşıyordum. Operasyonlar başlayınca 50 yıllık evimden

çıkarmak zorunda kaldım. Bence bu işte daha çok devlet suçludur. Devlet örgütün ne yaptığını biliyordu ama ses etmedi. Sonra da bombalarla, silahlarla saldırdı. HDP de bu halka sahip çıkmadı, onlara da kırıngınız. Ama onlara ne kadar kızsak da halkımızın vicdanı

sandığa gittiğinde 'Evet' vermeyi kabul etmez."

'Devletimizin yanındayız'

48 yaşındaki bir korucu da sonuna kadar devletin yanında olduğunu belirterek, "Hem Türkiye hem de bölgede yüzde 60 evet bekliyoruz, yüzde 55'in altına ineceğini sanmıyorum. Devlet bunlara bir şans verdi ve barış yapmayı önerdi. Ama bunlar mahalleleri silah deposuna çevirdiler. Bunun üzerine devlet bunları bitirmeyi hedefledi, doğru olan budur, başka yolu yoktur" dedi.

'Bölgede 'Evet'ler ve 'Hayır'lar neredeyse eşit'

Andy-Ar Araştırma Şirketi Başkanı Faruk Acar da devletin koyduğu irade ve kayyumların halkla olan irtibatının halkta 'devletin kararlı bir operasyon yürüttüğü'

Başkan Barzani: Kürdistan'ın bağımsızlığı diyalog içerisinde gerçekleşecek

Kürdistan Başkanı Mesud Barzani, "Kürdistan'ın bağımsızlık süreci şiddetten uzak, diyalog ve sorunların çözül-

mesi esaslı üzerinden yürüyecektir" dedi. Başkan Mesud Barzani, Rafiden Diyalog Merkezine bağlı aydın, yazar ve bazı siyasetçileri kabul etti. Başkanlıktan yapılan açıklamada Başkan Barzani'nin aydın ve siyasetçilere, merkezi hükümetin içine girdiği yanlışlıklar ve Kürdistan'ın bağımsızlık süreci hakkında değerlendirmelerde bulunduğu aktarıldı. Görüşmede, Başkan Barzani, Irak'ın düştüğü durumdan merkezi hükümetin sorumlu olduğunu, Kürdistan'ın bağımsızlık sürecinin ise şiddetten uzak bir şekilde yürütüleceğini belirtti.

Başkan Barzani, "Dünyanın hiçbir yerinde zorla biriktellik ve tam tersi ayrıştırma başarılı olmamıştır. Şunu belirtmek isterim ki Kürdistan bölgesinin bağımsızlık süreci şiddetten uzak, diyalog ve sorunların çözülmesi esaslı üzerinden yürüyecektir." dedi.

Irak'ta Saddam Hüseyin'in devrilmesi, Baas Rejimi'nin yıkılmasından sonra ülkede federal ve demokratik bir sistemin kurulmasından umutlandıklarını hatırlatan Barzani, "Ancak daha sonra meydana gelen gelişmeler Bağdat'ın tehdit üslubu, Kürtlerin ihmal

edilmesi ve ortak paylaşım prensiplerinin ayaklar altına alınmasının hakim olduğu gördük." ifadelerini kullandı.

Başkan Barzani Irak'ın kuruluşunu anlatarak, "Irak Devleti Arap, Kürt ve diğer oluşumların haklarını temin etmek üzere kuruldu. Ancak Kürdistan halkı bu devletten şunları gördü; 4 bin 500 köyün yıkılması, 182 bin kişinin Enfal katliamıyla öldürülmesi, 12 bin Feyli Kürt ve 8 bin Barzani'nin infaz edilmesi, ve kimyasal saldırı" diyerek sözlerini şöyle devam ettirdi:

"Tüm bunlara rağmen Eylül Ayaklanması'nda Kürt milleti hiçbir zaman bombalı saldırılara başvurmamış gibi hiçbir zaman da sivilleri hedef almadı. 1991 yılında gerçekleştirilen ayaklanmada Kürdistan halkı, Irak Devleti ile

yeni bir sayfa açmak için ayağa kalktı ancak intikam almaya yönelmedi."

Celal Talabani ve kendisinin, Irak merkezi hükümetine demokratik, federal ve yanlışların tekrarlanmadığı bir ülkenin kurulması için Kürdistan'ın geçmişinden ders alması gerektiğini ilettiklerini aktaran Barzani, şunları söyledi: "Irak merkezi hükümetine, Kürdistan bölgesinin geçmiş tecrübelerinden faydalanmaları, birbirlerinden intikam almaya yönelik adım atmamaları ve yanlışların tekrarlanmaması konusunda kendilerine birçok tavsiyede bulunduk.

Ancak Irak merkezi hükümetinin pratikte yaptıkları ve aldıkları kararlar daha önce üzerinde anlaşmaya varılan anayasaya ters düştü. Ülkedeki durum tarafların birbirinden intikam alıp mezhep çatışmasının körüklenmesine, Kürdistan bölgesine ambargo konulmasıyla Peşmerge güçlerine saldırma tehditlerine kadar vardı. Sonuç, Kürdistan bölgesinin bütçesi kesilip daha önce üzerinde ortak karar verilen anlaşmaların bozulmasına, federal sistemin çökmesine yol açtı. Irak'ın başına gelenlerden Kürdistan (bölgesi) halkı sorumlu değil ancak Irak merkezi hükümeti sorumludur."

İşık: Şengal'in PKK'ye teslim edilmesi Kürdistan'ın unutulması demektir

İlhami İşık, Şengal'in PKK'ye teslim edilmesinin Kürdistan'ın unutulması anlamına geleceğini öne sürdü. Diyarbakır'da yayın yapan Radyo Selam'da Yöneliş Haber yazarı Zafer Burakmak'ın sunduğu 'Yöneliş' programının konuğu olan gazeteci-yazar İlhami İşık, Şengal'in PKK'ye teslim edilmesinin Kürdistan'ın unutulması anlamına geleceğini belirterek, böylesi bir durum-

da PKK'nın Şengal'i Irak yada İran'a bırakabileceğini savundu. PKK'nın asıl amacının örgütsel çıkarları olduğunu ve bu uğurda her şeyi yapabileceğini öne süren İşık "PKK de haklarını savunduğunu ileri sürdüğü toplumun çıkarları örgüt çıkarlarının çok çok gerisindedir. Bu nedenle bir bakarsınız, İran'ladır, Suriye'yledir, Irak'ladır, birgün ABD ile

diğer gün Rusya'yıdır. Örgütün yaşaması adına her şeyi yapabilecek bir yapılanmadır. Bu nedenle ENKS'ye

yaptığı baskıları tuhaf görmemek lazım." İfadelerini kullandı. PYD'nin Rojava'da muhalif Kürt partilerine yaptığı baskılara ilişkin de değerlendirmeye de bulunan İşık, PKK'nın Stalinist temelli bir yapıdan oluştuğunu, bu nedenle de kendisi gibi düşünmeyen yapıları baskılamanın PKK'nın bir özelliği olduğunu savundu.

'Kürtler hala devlete kırıng'

Kürtlerin hala devlete kırıng olduğunu ve Kürtlerin mağduriyetinin sadece PKK'ye bağlanamayacağını belirten İşık "Seni sen olarak görmeyen, senin yüreğine seslenmeyen, rahat bir şekilde 'Kürtlerin de devletiyim'

diyemeyen bir devlet anlayışına niye kırıng olmasın Kürtler? Kürtlerin mağduriyetinin sadece PKK'nın şiddetine, faşizmine bağlamak yetiyor mu? Pekii, toplumumuzda yaşanan bunca acıyı devlet niye engelleyemedi? Soruları çoğaltmak mümkün; İşte bir referandum süreci yaşıyoruz, Kürtlere dair bir şey var mı? Milyonlarca Kürdün yaşadığı bir ülkede milyonların dikkate alınmaması nasıl izah edilebilir?

Bölgede iddiası olan bir Türkiye'nin mutlak anlamda Kürtlerle kucaklaşması gerektiği, bir projesinin olması gerektiğini söyleyen çizen İşık, "Türkiye Cumhuriyeti, Kürtlerin yüreğine dokunmalıdır. Kobani'ye IŞİD saldırısı sırasında Kürtler neden kırıldılar? Çünkü yaşadıkları devlet onlara 'ey Kürtler bu sizin savaşınız' dedi ve aradan sıyrıldı. Hani sen Kürtlerin de devletiydin?" ifadelerini kullandı.

Reuters Analizi: Kararsız Kürtler referandumun kaderini belirleyecek

menleri nezdinde bir mağduriyet sağlamış durumda."

'Özel propagandaya gerek yok, her şey ortada'

HDP Sözcüsü Osman Baydemir ise, tutuklamaların seçmenler üzerindeki etkisini "Biz politize bir topluma sahibiz. TV kanallarının bize kapalı oluşunun, il-ilçe yöneticilerinin ve eşbaşkanlarımızın tutuklanmasının, OHAL'in sürmesinin o halkta bir karşılığı var. Halkın vicdanında bir karşılığı var. Yani bizim özel bir propaganda yapmamıza gerek kalmıyor, her şey ortada zaten" diye değerlendirdi. CHP Grup başkanvekili Özgür Özel de, "2010 referandumunda bir grup Kürt seçmen sandıklara gitmemişti. Ancak bu kez sandığa gitmeme gibi bir eğilimin giderek azaldığını ve hemen hemen hiç kalmadığını gördük" dedi. nerinaazad.net

Памяти жертв Халабджи

Прошло 29 лет со дня газовой атаки, совершен-

вает 22-летняя Хонас. "Мы должны извлечь уроки из

ему о том дне. "Это был хороший день, и вся семья была в доме", говорит он. "Моя мать услышала звук самолетов, а потом она услышала, как падают бомбы. Вся моя семья вышла на улицу. Некоторые из них умерли, а некоторые из них бежали, в том числе моя мама и папа, они бежали в Иран".

В марте 1988 года восьмилетняя война Ира-

Хасан аль-Маджид, более известный под прозвищем "Химический Али", был повешен в январе 2010 года после получения нескольких смертных приговоров, в том числе за нападение на Халабджу. Как представитель диктатора Саддама Хусейна, он приказал начать газовую атаку для подавления восстания. Маджид сказал, что он принял меры про-

ной режимом Саддама Хусейна на курдский город Халабджа близ границы с Ираном. Это ужасающие фотографии, сделанные в день гибели 5000 человек,

этой катастрофы - простить, но не забыть".

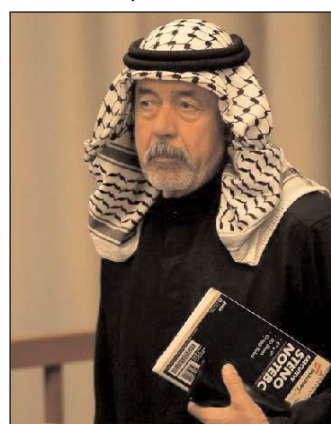
"Издалека, я видел тела детей, женщин, и мужчин", вспоминает Абу Мохаммед, которому

ка с Ираном подходила к концу. Курдские пешмерга при поддержке Тегерана, взяли на себя управление Халабджой, расположенной недалеко от границы с Ираном. Иракская армия бомбила область, заставляя повстанцев отступить на окрестные холмы, оставляя свои семьи. Затем иракские самолеты полетели над городом, в течение пяти часов распыляя над ним нервно-паралитические газы.

Три четверти погибших в Халабдже составили женщины и дети. Али

тив курдов, которые встали на сторону врага Ирака в войне, ради безопасно-

сти Ирака и отказался выразить раскаяние.

большинство из которых были женщинами и детьми. Этот акт стал самой ужасающей из когда-либо проведенных газовых атак против гражданского населения. "Наша семья погибла здесь", рассказы-

теперь 33. "Они лежали на улицах. Это была трагедия". Сааман, 24-летний студент, чьи родители жили в Халабдже, и которым удалось избежать страшной смерти, говорит, что его мать рассказывала

Подразделение химической защиты пешмерга завершило обучение

В воскресенье подразделение химической защиты сил пешмерга Регионального правительства Курдистана (КРГ) завершило трехмесячный учебный курс по защите от химического оружия.

Ислам Чали, глава Совета по химическому оружию при министерстве пешмерга, заявил, что подразделение химической защиты пешмерга завершило учебный курс, который начался 14 октября 2016 года. Обучение

включало в себя самозащиту от химического оружия, использование средств обнаружения и обезвреживания химиче-

ских бомб, а также удаление остатков химического оружия на полях сражений с помощью спецсредств. Тренинги проводились под

руководством офицеров и тренеров иракского министерства обороны. Ранее команда из 15 пешмерга прошла двухнедельную тренировку в Германии по методам защиты от химического оружия и газов, обезвреживанию химических бомб и предотвращению производства химического оружия противником. Спецсилы пешмерга были основаны в прошлом месяце, после того как было доказано, что боевики "Исламского Государства" (ИГ) несколько раз использовали химическое оружие против пешмерга.

Малики пытается сместить кабинет Абади

Фракция "Правовое государство" во главе с бывшим премьер-министром Ирака Нури аль-Малики собирает подписи иракских парламентариев за увольнение действующего премьер-министра Ирака Хейдара аль-Абади. Как сообщила курдский член иракского парламента Париван Хайлани, Малики пытается лишить доверия Абади, а также четырех

министров кабинета Абади через свою парламентскую фракцию, и, таким образом, сместить правительство. По мнению депутата, Малики выступает против действующего иракского кабинета, поскольку пытается завоевать власть на следующих выборах в стране.

"Благотворительный фонд Барзани" передал помощь семьям жертв химической атаки в Халабдже

К 29-летию трагической годовщины химической атаки на Халабджу "Благотво-

рительный фонд Барзани" доставил помощь для более 2500 семей пострадавших. Соран Халаф, глава офиса фонда в провинции Сулеймания, сообщил, что в сотрудничестве с генеральным консульством Кувейта в Иракском Курдистане сотрудники "Благотворительного фонда Барзани" доставили продовольственную помощь более чем 2500 семьям жертв химического нападения, людям со специальными потребностями и финансово необеспеченным.

Кроме этого фондом была предоставлена финансовая помощь 158 детям пешмерга, погибшим в войне против "Исламского Государства" (ИГ). Фонд Барзани также оказывает помощь вынужденным переселенцам и беженцам, которые ежедневно прибывают в лагеря на территории Курдистана.

В Сирийском Курдистане взорвана штаб-квартира KNC

Штаб-квартира сирийского "Курдского Национального Совета" (KNC) в городе Гирки Лаки, расположенном в 70 км к востоку от Камышлы в Сирийском Курдистане

(Рожава), была взорвана рано утром в среду силами, связанными с правящей "Партией Демократического Союза" (PYD). Как сообщил "BasNews" член местного совета KNC, Исмаил Хаммуд, официальный штаб KNC в Гирки Лаки был взорван, после чего в него вторглись вооруженные силы, связанные с "Рабочей партией Курдистана" (РПК). По данным Хаммуда, все штаб-квартиры KNC в Сирийском Курдистане закрыты, а политическая деятельность KNC запрещена.

"РПК развернула массированную кампанию против "Демократической партии Курдистана Сирии" (ДПКС) и KNC", - заявил Саид Омер, ведущий член ДПКС.

Днем ранее связанная с РПК PYD приказала всем "нелицензированным" политическим партиям Сирийского Курдистана закрыть свои штаб-квартиры. "Лицензии" на политическую деятельность в Рожава выдает сама PYD.

kurdistan.ru

ДИПЛОМАТ

№ 07 (381) 20 - 26 март 2017 ОБЩЕСТВЕННО-ПОЛИТИЧЕСКАЯ ГАЗЕТА

Барзани: Синджар не может быть восстановлен в присутствии неофициальных сил

Езидский город Синджар не может быть восстановлен до тех пор, пока неофициальные вооруженные силы сохраняют свое присутствие в этом районе, заявил президент Иракского Курдистана Масуд Барзани. Как сообщил в пятницу телеканал "Курди-стан24", курдский президент встретился с делегацией Духовного совета езидов, чтобы обсудить усилия Регионального правительства Курдистана (КРГ) по оказанию поддержки езидам. На этой встрече он подчеркнул, что в то время как официальные институты Курдистана и его силы пешмерга действуют в езидских районах Ирака, никакие неофициальные силы не могут там находиться и, тем более, препятствовать возвращению домой местных жителей.

Весь курдский народ разделяет горе езидов, подвергшихся геноциду "Исламского государства" (ИГ), и именно поэтому сотни сил пешмерга

пожертвовали своими жизнями, чтобы освободить Синд-

до сих пор не оправились от нашествия ИГ, закончившего-

жар, сказал президент. Барзани также заявил, что КРГ продолжает усилия по преобразованию Синджара в отдельную иракскую провинцию. В последние дни в езидском Синджаре увеличилась напряженность между партизанами турецкой "Рабочей партией Курдистана" (РПК) и силами пешмерга, что препятствует нормальной жизни людей и вынудило многие семьи покинуть свои дома, хотя жители

ся полтора года назад. РПК и ее вооруженные силы вошли в Синджар в августе 2014 года для борьбы с боевиками ИГ, которые атаковали этот район и совершили там многочисленные акты геноцида. В ноябре 2015 курдские силы пешмерга при поддержке авиации международной коалиции изгнали боевиков ИГ из Синджара, но РПК отказывается покидать этот район, объявив его своей территорией.

ДПКС: Присутствие РПК в Синджаре имеет целью блокировать независимость Курдистана

Сирийский курдский лидер заявил, что присутствие турецкой "Рабочей партии Курдиста-

печение планов Ирана расширить зону своего влияния до Средиземного моря и создать

на" (РПК) в Синджаре (Иракский Курдистан) направлено на то, чтобы противостоять независимости курдского региона Ирака, а также на обес-

выход в Сирию через регион Курдистан. Шахин Ахмед, лидер "Демократической партии Курдистана Сирии" (ДПКС), заявил в интервью "BasNews":

"РПК является доверенным лицом Ирана в осуществлении проекта "Шиитский полумесяц" в некоторых частях Иракского Курдистана и на всей сирийской курдской территории". Ахмед подчеркнул, что целью Ирана является создание подконтрольной ему зоны до Ливана, для чего Тегеран использует РПК в Синджаре и некоторые курдские партии в Ираке и Сирийском Курдистане. Присутствие РПК [в Синджаре] нацелено на блокирование любых усилий региона Курдистан в проведении референдума и декларации курдского государства, а также на предотвращение применения статьи 140 иракской Конституции, касающейся спорных курдских территорий, считает Азизи. Иран не неоднократно высказывался против создания независимого курдского государства в Ираке.

ПОСЛЕДНЯЯ страница

Премьер-министр Ирака и представитель Курдистана встретятся с президентом США

На следующей неделе президент США Дональд Трамп встретится с иракской делегацией в составе премьер-министра Хайдара аль-Абади и представителя Регионального правительства Курдистана (КРГ), Фуада Хусейна, которые также примут участие в заседании международной антиисламистской коалиции. В понедельник глава международного отдела

КРГ Фалах Мустафа сообщил, что Курдистан примет участие в заседании членов коалиции. Фуад Хусейн, начальник штаба президента Курдистана, выступит на заседании с докладом о войне против "Исламского государства" (ИГ). 22 марта Соединенные Штаты Америки проведут большую встречу 68 государств-членов коалиции, председательствовать на которой будет госсекретарь США Рекс Тиллерсон.

Курдистан будет представлен на заседании антиисламистской коалиции

Курдистан примет участие в заседании членов международной антиисламистской коалиции, которое должно состояться в этом месяце. Как сообщил глава международного отдела Регионального правительства Курдистана (КРГ) Фалах Мустафа, Курдистан примет участие в заседании членов коалиции после того как заявил протест в связи с исключением из предыдущих сессий. Представлять курдский регион Ирака на встрече будет Фуад Хусейн – глава президентского штаба Курдистана. Он выступит с докладом о войне против ИГ. 22 марта в Соединенных Штатах Америки состоится большая встреча 68 членов коалиции, противостоящей ИГ в Ираке и Сирии. Госсекретарь США Рекс Тиллерсон будет председательствовать на переговорах.

Марк Тонер, исполняющий обязанности официального представителя Госдепартамента, сказал, что эта встреча станет самой крупной встречей коалиций со времени ее образования. На встрече будет обсуждаться информация о прогрессе в усилиях по борьбе против ИГ, а также будут обсуждены новые идеи борьбы с онлайн-пропагандой группировки, ее распространением и вербовкой боевиков. kurdistan.ru

REHMA XWEDÊ LÊBE

"Yektîya civata Kurdên Azerbaycanê" û rêdaksîona rojnama "Diplomat"ê bi serkarîya Tahir Silêman, Nerîman Eyyûb, rewşenbîr Elîxanê Qadir, Xalitê Ebdilbarî, Keremê Oric, Siyabendê Huseyn, Velîyê Mehmed, Berzanîyê Muso, bona wefatkirina xûşka birayêmeyî hêja kekê Îbrahîm Guclu

Makbûle Xan

serxwaşîyê didine brayê wî Îbrahîm Guclu û malbeta wê.

Rehma Xwedê lêbe, cihê wê cînetbe.

TƏSİSÇİ VƏ BAŞ REDAKTOR:

TAHİR SÜLEYMAN

İMTİYAZ Ü SERNIVİSAR:

TAHİR SİLƏMAN

УЧРЕДИТЕЛЬ И ГЛАВНЫЙ РЕДАКТОР:

TAXIR СУЛЕЙМАН

Tel: +994 50 352-33-18

Xüsusi müxbirlər:

Ramiz Qərib,

Tariyel Cəlil

Региональный корреспондент:

Усуб Тейфур

Müəlliflərin mövqeyi ilə redaksiyanın mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

Ünvan: Bakı şəhəri Az1040, küçə S.Mehmandarov ev 25, mənzil 17

Navnîsan: Bakû Az1040, soqaq S.Mêhmandarov xani 25, mal-17

Адрес: Баку Az1040, улица С.Мехмандаров дом 25, кв.-17

Qəzet "Diplomat" qəzetinin bilgisayar mərkəzində yığılıb səhifələnib və "Mətbuat" mətbəəsində çap olunmuşdur. e-mail: hewler@mail.ru

Şəhadətnamə: NFS 005004966

BUSB-un Sabunçu rayon filialı

VÖEN 1800061582

H/h 438010000

Sifariş: 1500